

JÄTEHUOLTOMÄÄRÄYKSET

Kemi, Keminmaa, Tervola, Tornio ja Ylitornio

Perämeren jätelautakunnan 26.1.2016 hyväksymä

Voimaantulopäivä 1.4.2016

Perämeren jätelautakunta

Sisällys

1 KUNNALLISET JÄTEHUOLTOMÄÄRÄYKSET	3
1 luku Soveltamisala ja yleiset velvoitteet	3
1 § Soveltamisala	3
2 § Määritelmät	3
2 Luku Kunnan jätehuoltojärjestelmään liittyminen	5
3 § Velvollisuus liittyä kunnan jätehuoltojärjestelmään	5
4 § Elinkeinotoiminnan jätehuolto kunnan toissijaisen jätehuollon järjestämisvelvollisuuden perusteella	6
5 § Kiinteistön liittyminen jätteenkuljetukseen	6
6 § Kiinteistökohtainen jäteastia	6
7 § Yhteinen jäteastia	6
8 § Kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen soveltumattomien jätteiden kuljettaminen	6
9 § Jätteiden vastaanotto- ja käsittelypaikat	7
3 luku Jätteiden kerääminen kiinteistöllä	7
10 § Erikseen lajiteltavat jätelajit	7
11 § Poltettava jäte	8
12 § Polttokelvoton jäte	8
13 § Asumisessa syntyvien kierrätyskelpoisten jätteiden lajittelu ja erilliskeräys	8
14 § Muilla kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piirissä olevilla kiinteistöillä syntyvien kierrätyskelpoisten jätteiden lajittelu ja erilliskeräys	9
15 § Muut erikseen kerättävät jätteet	9
4 luku Omatoiminen käsittely ja hyödyntäminen	10
16 § Kompostointi	10
17 § Jätteen polttaminen	10
18 § Jätteen hautaaminen	11
19 § Jätteen hyödyntäminen omassa maanrakentamisessa	11
20 § Jätteiden viemäriin johtamista koskevat kiellot	11
5 luku Jäteastiat	11
21 § Jäteastiatyypit	11
22 § Jäteastian merkitseminen	12
23 § Jäteastioiden täyttäminen	12
24 § Tyhjennysvälit	13
6 luku Jätteen keräyspaikat	13
25 § Jäteastian sijoittamista koskevat määräykset	13
26 § Jäteastian sijoituspaikan tai jäteastian lukitseminen	14
27 § Alueelliset jätteiden keräyspaikat/ekopisteet	14
7 luku Jätteenkuljetus	14
28 § Kuormaamisaika	14

29 § Kuljettaminen	14
32 § Kiinteistöittaisen jätteenkuljetuksen keskeyttäminen	15
8 luku Asumisessa syntyvät lietteet ja muut kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvat lietteet	16
33 § Tyhjennysvälit ja lietteen toimittaminen käsiteltäväksi	16
34 § Jätevesilietteiden omatoiminen käsittely	16
9 luku Roskaantumisen ehkäiseminen	17
35 § Yleisötilaisuuksien jätehuolto	17
36 § Roskaantumisen ehkäiseminen yleisillä alueilla	17
10 luku Vaaralliset jätteet ja erityisjätteet	18
37 § Vaarallisten jätteiden jätehuolto	18
38 § Vaarallisten jätteiden kerääminen kiinteistöllä	18
39 § Erityisjätteet	18
40 § Terveystuollon vaaralliset jätteet ja erityisjätteet	18
11 luku Muut määräykset.....	19
41 § Tiedottamisvelvoite	19
42 § Jätehuoltomääräysten valvonta	19
43 § Poikkeaminen jätehuoltomääräyksistä	19
44 § Voimaantulo	19
JÄTEHUOLTOMÄÄRÄYSTEN PERUSTELUT	21

1 KUNNALLISET JÄTEHUOLTOMÄÄRÄYKSET

1 luku Soveltamisala ja yleiset velvoitteet

1 § Soveltamisala

Nämä jätehuoltomääräykset ovat voimassa Kemin ja Tornion kaupunkien sekä Keminmaan, Tervolan ja Ylitornion kuntien alueella.

Näitä jätehuoltomääräyksiä sovelletaan kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluviin jätteisiin.

Lisäksi näitä jätehuoltomääräyksiä sovelletaan kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvilla kiinteistöillä syntyvien tuottajavastuunalaisten jätteiden keräämiseen ja käsittelyyn toimittamiseen.

Elinkeinotoiminnassa syntyvää kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuulumatonta jätettä koskevat seuraavat pykälät ja momentit: 1 §, 2 §, 4 §, 16-20 §, 21 § 1-4 mom., 23 § 1, 2, 6, 7 mom., 25 §, 27-29 §, 33 § 1-6 mom., 35-36 §, 37 § 1, 2, 6 mom., 38-44 §.

Näiden jätehuoltomääräysten 16–18 §:ää ei sovelleta siltä osin kuin jätteen käsittelystä on annettu määräyksiä ympäristöluvassa.

Näitä jätehuoltomääräyksiä ei sovelleta siltä osin kuin on muualla säädetty tai määrätty erikseen sairaaloiden, terveyskeskusten, laboratorioden, muiden tutkimus- ja hoitolaitosten sekä eläinlääkintälaitosten tartuntavaarallisen ja biologisen jätteen, viiltävän ja pistävän jätteen sekä eläinperäisen jätteen jätehuollon järjestämisestä.

2 § Määritelmät

Näissä jätehuoltomääräyksissä tarkoitetaan:

- **Asumisessa syntyvällä jätteellä** vakinaisessa asunnossa, vapaa-ajan asunnossa, asuntolassa ja muussa asumisessa syntyvää jätettä sen lajista, laadusta ja määrästä riippumatta;
- **Biojätteellä** kotitalouksissa, ravintoloissa, ateriapalveluissa ja vähittäisliikkeissä syntyvää biologisesti hajoavaa elintarvike- ja keittiöjätettä, elintarviketuotannossa syntyvää vastaavaa jätettä sekä biologisesti hajoavaa puutarha- ja puistojaätettä;
- **Ekoasemalla** jätehuollon järjestäjän ylläpitämää miehitettyä kierrätettävien, polttoon kelpaamattomien ja soveltuvien vaarallisten jätteiden vastaanottoa, jossa ei ole käsittelytoimintaa;
- **Ekopisteellä** kunnan, kunnan jäteyhtiön tai tuottajan järjestämää alueellista keräyspaikkaa, joissa kerättävänä on ainakin yksi kierrätettävä tai hyödynnettävä jätelaji;
- **Erytisjätteellä** jätettä, jota ei luokitella vaaralliseksi jätteeksi, mutta joka vaatii haitallisuutensa, laatunsa tai määränsä takia erityiskäsittelyn tai erityisiä toimenpiteitä keräyksen tai kuljetuksen aikana. Erytisjätteitä ovat esimerkiksi viiltävät ja pistävät jätteet.
- **Haja-asutusalueella** asemakaava-alueiden ulkopuolisia alueita;
- **Hyötyjätteellä** kierrätystä varten erilliskerättävää jätettä, ei poltettavaa jätettä;

- **Jätekeskuksella** jätteiden vastaanottopaikkaa, jossa on useita toimintoja ja jätteen käsittelyä sisältäen kierrätystä tai hyödyntämistä;
- **Kartongilla** (pakkausjäte) muun muassa aaltopahvipakkauksia, kartonkitölkkejä, kuivien tuotteiden kartonkipakkauksia, paperikasseja, kartonkisia kertakäyttöastioita, munakennoja, WC- ja talouspaperirullien hylsyjä;
- **Keräyspaikalla** yhden tai useamman jätelajin keräystä varten muodostettua vastaanottopaikkaa, jossa on yksi tai useampi jäteastia kunkin jätelajin lyhytaikaista varastointia ja kuljetusta varten;
- **Keskustaaajama-alueilla** Kemin kaupungin aluetta, Tornion keskeisen kaupunkialueen asemakaavoitettu ja alueita sekä Keminmaan kunnan asemakaavoitettu ja alueita;
- **Kiinteistöittäisellä jätteenkuljetuksella** kunnan tai kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta, jossa jätteet noudetaan kiinteistölle sijoitetusta keräyspisteestä tai kahden tai useamman kiinteistön yhteiskeräyspisteestä;
- **Kiinteistön haltijan järjestämällä jätteenkuljetuksella** kiinteistöittäistä jätteenkuljetusta, jossa kiinteistön haltija vastaa jätteenkuljetuksen hankkimisesta sopimalla asiasta jätteenkuljetusyrityksen kanssa näiden jätehuoltomääräysten mukaisesti;
- **Kuljetusjärjestelmäpäättöksellä** jätehuoltoviranomaisen tekemää päätöstä tiettyjen jätelajien ja alueiden kuulumisesta kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen piiriin.
- **Kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvilla jätteillä** jätteitä, jotka jätelain nojalla kuuluvat kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin tai jotka käsitellään kunnan jätehuoltojärjestelmässä kunnan toissijaisen jätehuollon järjestämisvelvollisuuden perusteella;
- **Kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvilla kiinteistöillä** kiinteistöjä, joilla syntyy kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvia jätteitä;
- **Kunnan järjestämällä jätteenkuljetuksella** kiinteistöittäistä jätteenkuljetusta, jossa kunta vastaa jätteenkuljetuksen kilpailuttamisesta sekä tilaamisesta noutamaan jätteet kiinteistöiltä näiden jätehuoltomääräysten mukaisesti;
- **Kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvalla jätteellä** asumisessa syntyvää jätettä, mukaan lukien asumisessa syntyvä liete, sosiaali- ja terveystalouksissa, koulutustoiminnassa, julkisoikeudellisten yhteisöjen ja yhdistysten hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvä yhdyskuntajäte sekä se liikehuoneistoissa syntyvä yhdyskuntajäte, joka kerätään yhdessä asumisessa syntyvien jätteiden kanssa;
- **Kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin toissijaisesti kuuluvalla jätteellä** elinkeinotoiminnan jätettä, jonka haltija on pyytänyt liittymistä kunnan jätehuoltojärjestelmään muun palvelutarjonnan puutteen vuoksi, eikä asianmukaisen jätehuollon järjestäminen terveyden ja ympäristön suojelemiseksi muutoin ole mahdollista. Pyynnön kohteena oleva jäte on sovelluttava käsiteltäväksi kunnallisessa jätehuoltojärjestelmässä.
- **Kunnan jätehuoltojärjestelmällä** kunnan järjestämän jätehuollon kokonaisuutta, jonka kautta kunta huolehtii kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvista jätteistä. Kunnan jätehuoltojärjestelmä koostuu keräys- ja vastaanottopisteistä, kiinteistöittäisestä jätteenkuljetuksesta sekä jätteiden käsittelystä.
- **Kunnan jäteyhtiöllä** kunnan mahdollisesti muiden kuntien kanssa omistamaa yhtiötä, jolle kunta on siirtänyt jätehuollon palvelutehtäviä (JL 43 §). Näiden jätehuoltomääräysten voimaan tullessa tämä yhtiö on Perämeren Jätehuolto Oy.

- **Levyjätteellä** puukuituisia, yleensä levymäisiä jätteitä, kuten laminaatteja ja parketteja, levykaappeja sekä vanereita;
- **Palamattomalla jätteellä** pienikokoista hyötykäyttöön ja polttoon kelpaamatonta jätettä, kuten hehku- ja halogeenilamppuja, peilejä, tasolasia, keramiikkaa, tuhkaa, lasivillaa;
- **Poltettavalla jätteellä** palavaa jätettä, kuten tekstiilejä, vaippoja, likaista materiaalihyötykäyttöön kelpaamatonta muovia, paperia ja pahvia, pölypusseja, styroksia, lemmikkien kuivikkeita ja muuta jätettä, joka on polttokelpoista jätteenpolttolaitoksessa;
- **Polttoon kelpaamattomalla jätteellä** palamatonta jätettä sekä kokonsa tai laatunsa puolesta polttoon soveltumatonta jätettä, kuten isoja huonekaluja, kuormaliinoja;
- **Puutarhajätteellä** pihan ja puutarhan hoidossa syntyvää maatuvaa pienijakeista jätettä, kuten ruohoa, puiden lehtiä, risuja ja oksia;
- **Tuottajalla** tuottajaa, joka vastaa markkinoille saattamiensa tuotteiden jätehuollosta jätelain 6 luvun mukaisesti.
- **Tuottajavastuunalaisella jätteellä** jätettä, jonka jätehuollosta ja siitä aiheutuvista kustannuksista vastaa käytöstä poistetun tuotteen markkinoille saattanut tuottaja tai sen lukuun toimiva tuottajayhteisö. Tuottajavastuunalaisia jätteitä ovat moottorikäyttöisten ajoneuvojen renkaat, romuautot, sähkö- ja elektroniikkaromu, paristot ja akut, keräyspaperi sekä pakkaukset.
- **Vaarallisella jätteellä** jätettä, joka kemiallisen tai muun ominaisuutensa takia voi aiheuttaa erityistä vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, esimerkiksi liima-, maali- ja liuotinainejätteet, ohenteet, puunsuoja- ja kyllästysaineet, kasvinsuojeluaineet, tuhoeläinmyrkyt, raskasmetalliparistot, akut, elohopealamput, öljyjätteet, lääkkeet, sähkölaitteet, asbesti;
- **Yhdyskuntajätteellä** vakinaisessa asunnossa, vapaa-ajan asunnossa, asuntolassa ja muussa asumisessa syntyvää jätettä, mukaan lukien sako- ja umpikaivoliete, sekä laadultaan siihen rinnastettavaa hallinto-, palvelu- ja elinkeinotoiminnassa syntyvää jätettä.

2 Luku Kunnan jätehuoltojärjestelmään liittyminen

3 § Velvollisuus liittyä kunnan jätehuoltojärjestelmään

Kiinteistöjen ja muiden jätteen tuottajien on liityttävä kunnan jätehuoltojärjestelmään kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvan yhdyskuntajätteen osalta ja noudatettava näitä jätehuoltomääräyksiä.

Liittyminen kunnan jätehuoltojärjestelmään tapahtuu lähtökohtaisesti liittymällä kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen. Kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa kuljetetaan kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluva jäte kiinteistön keräyspaikasta 9 §:n mukaisiin kunnan jäteyhtiön osoittamiin vastaanottoaikoihin. Jätteen haltijan on luovutettava kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluva jäte kiinteistöittäistä jätteenkuljetusta varten järjestämäänsä keräyspaikkaan. Tuottajavastuunalaiset jätteet on toimitettava tuottajan järjestämiin vastaanottoaikoihin.

Kiinteistöittäistä jätteenkuljetusta ei järjestetä saarissa, joihin ei ole tieyhteyttä. Näillä alueilla sijaitseva kiinteistö liittyy kunnan jätehuoltojärjestelmään toimittamalla kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvat jätteet ekoasemille tai kunnan jäteyhtiön jätekeskukseen (Jäkälä).

4 § Elinkeinotoiminnan jätehuolto kunnan toissijaisen jätehuollon järjestämisvelvollisuuden perusteella

Kiinteistö tai muu jätteen tuottaja voi pyytää liittymistä kunnan jätehuoltojärjestelmään kunnan toissijaisen jätehuollon järjestämisvelvollisuuden perusteella. Toissijaisesti kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvien jätteiden osalta kunnan jäteyhtiö tekee tarvittaessa kiinteistön tai muun jätteen tuottaja kanssa määräaikaisen sopimuksen (JL 646/2011 33 §) liittymisestä kunnan jätehuoltojärjestelmään sekä siitä mitä palveluita kyseinen sopimus koskee.

5 § Kiinteistön liittyminen jätteenkuljetukseen

Kemin kaupungin alueella kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen järjestämisestä muiden kuin tuottajavastuun alaisten jätteiden osalta vastaa kunnan jäteyhtiö: kiinteistön liittyminen kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen tapahtuu ilmoittamalla siitä kunnan jäteyhtiölle eli kiinteistön haltija tilaa kunnan jäteyhtiöltä jätehuoltomääräysten mukaisen jäteastioiden tyhjentämisen ja jätteenkuljetuksen.

Tornion kaupungin sekä Keminmaan, Ylitornion ja Tervolan kuntien alueella kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen järjestämisestä vastaa kiinteistön haltija. Liittyminen kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetukseen tapahtuu ottamalla yhteyttä jätehuoltorekisteriin hyväksytyyn jätteenkuljettajaan ja tekemällä sopimus jätteiden noutamisesta ja kuljettamisesta kiinteistöltä näiden jätehuoltomääräysten mukaisesti. Jätteitä saa luovuttaa vain yritykselle, joka on merkitty jätehuoltorekisteriin.

6 § Kiinteistökohtainen jäteastia

Kiinteistön haltija järjestää kiinteistölle jätteiden keräyspaikan sekä hankkii siihen tarvittavat jäteastiat.

Kiinteistön haltijan on toimitettava kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluva jäte kiinteistöittäistä jätteenkuljetusta varten osoitettuun keräyspaikkaan.

7 § Yhteinen jäteastia

Lähekkäin sijaitsevat kiinteistöt, esim. naapurit tai saman yksityistien varrella sijaitsevat kiinteistöt, voivat sopia yhteisen jäteastian käytöstä. Yhteisastiaa voidaan käyttää poltettavan jätteen sekä erilaisten hyötyjätelajien keräämiseen.

Muiden kuin lähekkäin sijaitsevien kiinteistöjen yhteisastioiden käyttö edellyttää jätehuoltoviranomaisen myöntämää poikkeamispäätöstä näistä jätehuoltomääräyksistä.

Yhteisastian käytöstä, käytössä tapahtuvista muutoksista ja siitä luopumisesta on ilmoitettava etukäteen kirjallisesti Perämeren jätelautakunnalle. Kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa ilmoitus tehdään Perämeren jätelautakunnalle ja kuljetusyritykselle. Ilmoituksen tulee sisältää käytöstä ja ylläpidosta vastaavan yhdyshenkilön yhteystiedot, yhteisastian sijainti ja koko sekä tiedot yhteisastiaa käyttävistä kiinteistöistä. Vastuuhenkilön on ilmoitettava yhteisastian käytössä tapahtuvista muutoksista.

Ympäristönsuojeluviranomainen voi puuttua yhteisastian käyttöön, mikäli käytöstä aiheutuu haittaa terveydelle tai ympäristölle tai roskaantumista.

8 § Kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen soveltumattomien jätteiden kuljettaminen

Kiinteistöllä syntyvät jätteet, jotka eivät suuren kokonsa, poikkeuksellisen laatunsa tai määränsä vuoksi sovellu kuljettavaksi kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa, on toimitettava kunnan

jäteyhtiön osoittamaan vastaanotto- ja käsittelypaikkaan. Jätteen haltija vastaa tällaisten jätteiden kuljettamisesta itse tai tilaamalla jätehuoltoyrityksen tarjoaman erillisen noutopalvelun.

Jätteenkuljettaja voi kieltäytyä sellaisen jäteastian tyhjentämisestä, johon on sijoitettu kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen soveltumattomia jätteitä. Tällöin kiinteistön haltijan on huolehdittava jäteastian tyhjentämisestä, jätteenkuljetuksen tilaamisesta ja jätteiden kuljettamisesta kunnan jäteyhtiön osoittamaan paikkaan.

9 § Jätteiden vastaanotto- ja käsittelypaikat

Kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvat jätteet on toimitettava kunnan jäteyhtiön osoittamiin paikkoihin. Vastaanotto- ja käsittelypaikkoja kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluville jätteille, joita ei kuljeteta kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa, ovat kunnan jäteyhtiön järjestämät vastaanotto- ja käsittelypaikat, kuten jätekeskus Jäkälä ja ekoasemat. Tuottajavastuunalaiset jätteet toimitetaan tuottajien järjestämiin vastaanotto- ja käsittelypaikkoihin.

Kunnan jäteyhtiön on pidettävä yllä ajantasaista listaa järjestämistään vastaanotto- ja käsittelypaikoista tietoverkossa. Lista vastaanotto- ja käsittelypaikoista on saatavana [Perämeren Jätehuolto Oy:stä](#).

Jätteiden toimittaminen vastaanotto- ja käsittelypaikoille on sallittu paikan pitäjän antamien ohjeiden mukaisesti ja ilmoitettuna aukioloaikoina. Erilaiset jätteet on sijoitettava niille osoitettuihin paikkoihin. Vastaanotto- ja käsittelypaikkaan saa toimittaa ainoastaan sellaista jätettä, joka on vastaanottoehtojen mukaista.

3 luku Jätteiden kerääminen kiinteistöllä

10 § Erikseen lajiteltavat jätelajit

Kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piirissä olevilla kiinteistöillä syntyvästä yhdyskuntajätteestä on lajiteltava erikseen kierrätyskelpoiset jätteet. Jätteen haltija huolehtii näiden jätteiden lajittelusta ja keräykseen toimittamisesta.

Tuottajavastuunalaiset jätteet on toimitettava tuottajien järjestämään keräyspaikkaan.

Pakkausjätteet on toimitettava tuottajien järjestämään keräyspaikkaan tai kunnan jäteyhtiön järjestämään tuottajien keräystä täydentävään keräyspaikkaan.

Hyötyjätteet kerätään kyseiselle jätelajille tarkoitettuun kiinteistökohtaiseen jäteastiaan, jos kiinteistö kuuluu kyseisen jätelajin osalta kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen piiriin. Kiinteistöjen on hankittava jäteastiat erilliskerättäville jätteille näiden jätehuoltomääräysten mukaisesti.

Kiinteistöillä erilliskerättyä jätettä ei saa luovuttaa kunnan jäteyhtiön tai tuottajan keräyksen ja näiden kanssa yhteistoiminnassa olevien toimijoiden keräyksen lisäksi muille toimijoille tai muuhun paikkaan eivätkä muut toimijat saa ottaa sitä vastaan kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvilta kiinteistöiltä.

Kiinteistöillä erilliskerättyjen jätteiden kiinteistöittäinen jätteenkuljetus näiden jätehuoltomääräysten 13 ja 14 §:n erilliskeräysvelvoitteiden mukaisissa tapauksissa kuuluu kunnan huolehtimisvelvollisuuden piiriin (JL 35 §). Erilliskerätyt pakkausjätteet kuljetetaan kuitenkin kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa.

Mikäli erilliskerättyä pakkausjätettä ei kuljeteta kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa, voi kiinteistön haltija itse tilata sille vapaaehtoisesti jätteenkuljetuksen ja luovuttaa jätteen jätteenkuljetusyritykselle kuljettavaksi tuottajan järjestämään vastaanotto- ja käsittelypaikkaan.

11 § Poltettava jäte

Kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piirissä olevilla kiinteistöillä syntyvä muu kuin kierrätystä varten lajiteltu erilliskerätty jäte on laitettava kiinteistön poltettavan jätteen jäteastiaan.

Poltettavan jätteen jäteastiaan ei kuitenkaan saa laittaa energiana hyödyntämiseen soveltumatonta tai jätehuoltoa haittaavaa jätettä, kuten:

- palamatonta jätettä, kuten lasia, metallia, keramiikkaa, hehku- ja halogeenilamppuja, hiekoitus- ja kissanhiekkaa, maata, tuhkaa;
- palo- tai räjähdysvaaraa aiheuttavia jätteitä, kuten ilotulitteita ja merkkisavuja;
- vaarallisia jätteitä;
- sähkölaitteet;
- erityisjätteitä, kuten;
- aineita tai esineitä, jotka painonsa, kokonsa, muotonsa, lujuutensa tai muun syyn takia voivat aiheuttaa vaaraa tai työturvallisuusriskin jätteen käsittelijälle;
- aineita tai esineitä, jotka voivat vahingoittaa jäteastiaa tai jäteautoa tai vaikeuttaa merkittävästi jätteen kuormaamista, purkamista tai käsittelyä, kuten kuormaliinoja;
- nestemäisiä jätteitä;
- käymäläjätteitä;
- suuria määriä rakennus- ja purkujätettä;
- suuria määriä puutarhajätteitä tai risuja.

Kaikilla kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen piiriin kuuluvilla kiinteistöillä tulee olla käytössään vähintään yksi poltettavalle jätteelle tarkoitettu jäteastia.

Pieniä määriä polttoon soveltumatonta ainetta, kuten yksittäisiä hehkulamppuja, posliiniastioiden sirpaleita ja pieniä PVC-esineitä, voi laittaa poltettavan jätteen jäteastiaan. Suuremmat poltettavaan jätteeseen kelpaamattomat jätteet ja jäte-erät, kuten huonekalut tai huomattava määrä PVC-muovia, on toimitettava kunnan jäteyhtiön osoittamaan paikkaan.

12 § Polttokelvoton jäte

Polttokelvottomat jätteet (lueteltu pykälässä 11) on lajiteltava ja kerättävä erikseen.

Kiinteistöillä kerättävät ja varastoitavat polttokelvottomat jätteet on toimitettava niille tarkoitettuihin vastaanottopaikkoihin, kuten ekoasemille tai jätekeskus Jäkälään, vähintään kerran kahdessa vuodessa.

13 § Asumisessa syntyvien hyötyjätteiden lajittelu ja erilliskeräys

Asumisessa syntyvän kierrätyskelpoinen paperijäte, kartonkijäte (sisältää pahvin), metallijäte, lasipakkausjäte on lajiteltava syntypaikalla erikseen ja toimitettava tuottajan vastaanottopaikkaan kierrätystä varten tuottajien antaman erillisen ohjeistuksen mukaisesti. Keskustaajama-alueilla on asumisessa syntyvä kierrätyskelpoinen paperijäte (JL 49, 50 §), biojäte, kartonkijäte, metallijäte, lasipakkausjäte lajiteltava ja erilliskerättävä omiin kiinteistökohtaisiin jäteastioihin, jos kiinteistöllä on vähintään neljä huoneistoa.

Biojätteen erilliskeräysvelvoite ei koske kiinteistöjä, joilla biojäte kompostoidaan.

Keskustaajama-alueilla sijaitsevat kiinteistöt, joita edellä mainitut lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteet eivät koske, voivat sopia hyötyjätteiden kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen liittymisestä jätteenkuljetusryityksen kanssa. Biojätteen osalta ko. kiinteistöt Kemin kaupungin alueella sopivat asiasta kunnan jäteyhtiön kanssa. Hyötyjätteet tulee kuljettaa kunnan jäteyhtiön tai tuottajan jätehuoltojärjestelmään.

Asumisessa syntyvän kierrätyskelpoisen muovipakkausjätteen voi lajitella syntypaikalla erikseen ja toimittaa tuottajan vastaanottoipaikkaan kierrätystä varten tuottajien antaman erillisen ohjeistuksen mukaisesti. Kierrätyskelvoton muovijäte on laitettava kiinteistön *poltettavan jätteen* jätteastiaan.

Pakkausjätteen lajitteluohjeet löytyvät tuottajien internet-sivuilta (www.rinkiin.fi).

14 § Muilla kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piirissä olevilla kiinteistöillä syntyvien hyötyjätteiden lajittelu ja erilliskeräys

Keskustaajama-alueilla kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvilla kiinteistöillä muussa kuin asumisessa syntyvät hyötyjätteet on lajiteltava ja erilliskerättävä omiin kiinteistökohtaisiin jätteastioihin seuraavasti:

Jätelaji	Erilliskerättävä,
Biojäte	jos biojätettä syntyy yli 50 kg viikossa.
Kartonki	jos kartonkipakkausjätettä syntyy yli 20 kg viikossa.
Pahvi	jos erillinen pahvinkeräys on järjestetty ja pahvia syntyy yli 20 kg viikossa
Metalli	jos metallijätettä syntyy yli 10 kg viikossa.
Lasipakkaus	jos pakkauslasijätettä syntyy yli 10 kg viikossa.
Paperi	kuten jätelaki määrää (JL 50 §)
Poltettava jäte	aina

Keskustaajama-alueilla sijaitsevat kiinteistöt, joita edellä mainitut lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteet eivät koske, voivat sopia hyötyjätteiden kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen liittymisestä jätteenkuljetusyrityksen kanssa.

Hyötyjätteet tulee kuljettaa kunnan jäteyhtiön tai tuottajan jätehuoltojärjestelmään. Pakkausjätteen lajitteluohjeet löytyvät tuottajien internet-sivuilta (www.rinkiin.fi).

15 § Muut erikseen kerättävät jätteet

Tuottajavastuunalaiset jätteet (kuten paristot ja akut, sähkö- ja elektroniikkaromu ja renkaat) on kerättävä erikseen ja toimitettava tuottajan järjestämään vastaanottoipaikkaan. Pantilliset juomapakkaukset on toimitettava näitä varten järjestettyihin palautuspisteisiin.

Vaaralliset jätteet ja erityisjätteet on kerättävä erikseen ja toimitettava käsiteltäväksi näissä jätehuoltomääräyksissä luvussa 10 annettujen määräysten mukaisesti.

Risut ja oksat sekä käsittelemätön puujäte, joita ei käsitellä omatoimisesti kiinteistöllä näiden jätehuoltomääräysten mukaisesti, on toimitettava kunnan jäteyhtiön osoittamaan vastaanottoipaikkaan.

Kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piirin kuuluvissa toiminnoissa, mukaan lukien asumisessa, syntyvä rakennus- ja purkujäte on lajiteltava jäteasetuksen mukaisesti.

Mikäli kiinteistön omistaja itse vastaa rakennus- ja purkujätteiden jätehuollosta, lajitellut rakennus- ja purkujätteet on toimitettava kunnan jäteyhtiön osoittamaan vastaanottoipaikkaan.

4 luku Omatoiminen käsittely ja hyödyntäminen

16 § Kompostointi

Kiinteistöllä saa kompostoida siellä syntyvää biojätettä. Kompostiin ei saa laittaa muuta kuin kompostoituvaa jätettä. Komposti on pidettävä asianmukaisessa kunnossa.

Kompostori voi olla myös useamman kiinteistön tai huoneiston yhteinen, missä tapauksessa kompostorille on nimettävä vastuuhenkilö

Elintarvikejätettä saa kompostoida vain suljetussa ja hyvin ilmastoidussa kompostorissa, johon haittaeläinten pääsy on estetty.

Käymäläjätettä, eläinten ulosteita ja näiden määräysten 34 §:ssä tarkoitettua lietettä saa kompostoida vain sitä varten suunnitellussa suljetussa ja hyvin ilmastoidussa kompostorissa, joka on suojattu haittaeläinten pääsylvä ja jonka valumavesien pääsy maahan on estetty. Ulosteperäisen jätteen kompostointiaika on vähintään yksi vuosi.

Kompostia ei saa poistaa kompostorista ennen kuin jätteet ovat maatuneet. Maatuneen kompostin voi jälkikompostoida kompostorin ulkopuolella riittävää huolellisuutta noudattaen.

Puutarhajätettä saa kompostoida ilman varsinaista kompostoria asianmukaisessa kehikossa. Kompostikehikko on suojattava niin, että kompostointi ei roskaa ympäristöä. Puutarhajätettä ei saa kuljettaa puistoihin tai muille yleisille tai yksityisille alueille ilman maanomistajan lupaa. Puutarhajäte, jota ei kompostoida omatoimisesti, on toimitettava kunnan jäteyhtiön osoittamaan paikkaan.

Tämän pykälän määräykset eivät koske valtakunnallisten erityissäädösten (esim. VNA 1250/2014) mukaista kompostointia.

Kompostia ei saa sijoittaa tulvavaara-alueelle, kymmentä metriä lähemmäksi vesialuetta tai kaivoa eikä ilman naapurin suostumusta kolmea metriä lähemmäksi naapurin rajaa, ellei kompostorin sijoituspaikalla ole erillistä lupaa.

17 § Jätteen polttaminen

Jätteiden polttaminen on kielletty. Jätteiden polttamista koskevat kiellot eivät koske sellaista jätteen hyödyntämistä, joka tehdään noudattaen ympäristölupaa tai muita tarvittavia viranomaisten ennakkohyväksymiä.

Kiinteistön tulipesissä saa polttaa risuja ja oksia ja pelkästä puusta koostuvaa jätettä, jossa ei ole käsittelyainetta tai muuta kemikaalia, sekä vähäisiä määriä paperia, pahvia ja kartonkia.

Asemakaava-alueen ulkopuolella saa polttaa avopolttona vähäisiä määriä kuivia risuja ja oksia ja maa- ja metsätaloudessa syntyviä vaarattomia, kuivia jätteitä, kuten kohtuullisen määrän kuivia olkia, hakkuujätettä tai muuta käsittelemätöntä puujätettä, kun voimassa ei ole metsä- eikä ruohikkopalovaroitus. Palojännöksen asianmukaisesta jätehuollosta on huolehdittava.

Polttaminen ei saa aiheuttaa naapurustolle savu-, noki-, haju- tai terveyshaittaa eikä ympäristön pilaantumisen vaaraa.

Muovin polttaminen on kielletty.

18 § Jätteen hautaaminen

Jätteen hautaaminen on kielletty.

Kuolleiden eläinten hautaaminen on sallittu sitä koskevien säädösten ja Eviran ohjeistusten mukaisesti.

19 § Jätteen hyödyntäminen omassa maanrakentamisessa

Vähäisen määrän (alle 300 m³/alle 500 t) murskattua, puhdasta betoni- ja tiilijätettä, jonka enimmäisraekoko on 150 mm, saa ilmoituksen perusteella hyödyntää maanrakentamisessa edellyttäen, ettei siitä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa ja että tiili- ja betonimurskeen käyttö korvaa maa-ainesten käyttöä. Ilmoitus on toimitettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle vähintään 14 vrk ennen toimenpidettä. Ilmoituksessa on esitettävä betoni- ja tiilijätteen määrä, laatu, alkuperä ja hyödyntämispaikka.

20 § Jätteiden viemäriin johtamista koskevat kiellot

Jätevesiviemäriin ei saa liittää jätemyllyä eikä tällaista jätemyllyä saa käyttää. Ylimääräisen rasvan johtaminen jätevesiviemäriin on kielletty.

5 luku Jäteastiat

21 § Jäteastiatyypit

Kiinteistön haltijalla tulee olla käytössään riittävä määrä jäteastioita jätteiden keräämistä varten.

Jäteastian on sovelluttava siihen kerättävälle jätelajille ja sen koon on vastattava kiinteistöllä syntyvää jätemäärää.

Jäteastiat on mitoitettava siten, että ne ovat aina suljettavissa tyhjennysväli huomioon ottaen.

Kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa jäteastioina voidaan käyttää ainoastaan koneellisen kuormauksen soveltuvia:

1. käsin siirrettävissä olevia kannellisia, tartuntakahvoin ja pyörien varustettuja jäteastioita, jotka soveltuvat koneelliseen kuormaukseen ja pesuun;
2. kannellisia jätēsäiliöitä, jotka tyhjenetään koneellisesti jäteautoon kiinteistöllä;
3. vaihtolavasäiliöitä, jotka on varustettu koukkutartunnalla ja joissa jätteet kuljetetaan vastaanotto- tai käsittelypaikkaan;
4. maahan upotettuja jätēsäiliöitä, jotka tyhjenetään koneellisesti jäteautoon kiinteistöllä;
5. poikkeuksellisten jäte-esineiden tai suurten jätemäärien tilapäiseen keräykseen soveltuvia muita jäteastioita.

Jätēsäkeille tarkoitettuja jätēsäkkilaineita ei saa käyttää kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa.

Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa kunnan jäteyhtiö voi hyväksyä kiinteistökohtaisesti muidenkin jäteastioiden käytön, mikäli siitä ei aiheudu vaaraa tai haittaa ympäristölle eikä se vaaranna työturvallisuutta.

Kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa sekä elinkeinotoiminnan jätehuollossa jätteenkuljetusyritys voi hyväksyä kiinteistökohtaisesti muidenkin jäteastioiden käytön, mikäli siitä ei aiheudu vaaraa tai haittaa ympäristölle eikä se vaaranna työturvallisuutta.

22 § Jäteastian merkitseminen

Jäteastiat on varustettava kanteen ja/tai etuseinään kiinnitettävällä riittävän suurella, jäteastiaan kerättävän jätelajin ilmoittavalla tekstitarralla. Jätelaji ilmoitetaan käyttämällä näissä jätehuoltomääräyksissä käytettyjä jätelajinimityksiä. Jäteastioiden merkitsemisessä voidaan käyttää jätelajin värin mukaisia astioita tai riittävän suurta oikean väristä tarraa. Eri jätelajien keräysastioiden ohjeelliset värit ovat seuraavat:

- poltettava jäte: harmaa tai oranssi
- paperi ja pahvi: vihreä
- biojäte: ruskea
- kartonki: sininen tai vihreä
- metalli: musta
- lasi: valkoinen
- vaarallinen jäte: punainen

Jäteastiassa tai jätekatoksessa tulee olla sen tyhjentämisestä vastaavan yhteisön yhteystiedot. Jäteastia tai jätekatos, joka ei sijaitse kiinteistön välittömässä läheisyydessä, on lisäksi merkittävä jäteastian haltijan yhteystiedolla.

23 § Jäteastioiden täyttäminen

Jäteastiaan saa laittaa vain astiaan tarkoitettua jätettä.

Jäteastiaa ei saa täyttää siten, että sen tyhjentäminen sijaintipaikan olosuhteiden, jäteastian rakenteen, jätteen painon tai ominaisuuksien vuoksi aiheuttaa tyhjentäjälle työturvallisuusriskin. Käsin siirrettäväksi tarkoitettuihin pyörällisiin jäteastioihin saa jätettä laittaa enintään 60 kg.

Jos jäte ei mahdu tai sitä ei muusta syystä voi panna jäteastiaan, se voidaan sijoittaa tilapäisesti jätteelle varatun keräyspaikan välittömään läheisyyteen. Jäte on merkittävä poisvietäväksi. Jäte tulee pakata siten, että jäteauton kuljettaja saa kuormattua sen turvallisesti. Jätepakkaus saa painaa korkeintaan 15 kg. Jätteen on sovellettava laatunsa, kokonsa ja määränsä puolesta kuljetettavaksi jätteenkuljetuksessa.

Kiinteistön jätteille tarkoitetun vastaanottopaikan tai jäteastioiden läheisyyteen ei saa sijoittaa mitään sellaista, jota ei ole tarkoitettu kuljetettavaksi pois jätteenä.

Jätteet tulee jäteastian likaantumisen välttämiseksi pakata ennen niiden sijoittamista jäteastiaan.

Jäteastiaan ei saa laittaa nestemäistä jätettä.

Hienojakoinen ja pölyävä jäte on pakattava tiiviisti ennen sijoittamista jäteastiaan. Jätteet on sijoitettava jäteastiaan siten, että koneellinen tyhjennys on mahdollista.

Kauttaaltaan jäähtynyttä tuhkaa saa sijoittaa vähäisiä määriä poltettavan jätteen astiaan tiiviiseen ja kestäväan pakkaukseen pakattuna.

24 § Tyhjennysvälit

Jäteastiat on tyhjennettävä kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa tarvittaessa niin, ettei jäteastiasta aiheudu hajuhaittaa eikä muita haittoja, kuitenkin vähintään seuraavasti:

Jätelaji	Pisin tyhjennysväli kesäaikana (viikot 23-35)	Pisin tyhjennysväli talviaikana (1.9. – 31.5.)
Poltettava jäte	2 viikkoa	4 viikkoa
Poltettava jäte, jos kiinteistöllä on biojätteen erilliskeräys tai kompostointi	4 viikkoa**	8 viikkoa**
Biojäte	2 viikkoa	4 viikkoa
Pienmetallijäte	kuusi kuukautta	
Lasipakkausjäte	kuusi kuukautta	
Muut kierrätettävät jätteet	tarvittaessa	

** Biojätteen kompostoinnista tai erilliskeräyksestä on tehtävä ilmoitus Perämeren jätelautakunnalle, jos kiinteistö haluaa poltettavan jätteen jäteastian tyhjennettäväksi kesäaikana yli 2 viikon ja talviaikana yli 4 viikon välein.

Jätteet, joiden säilyttäminen kiinteistöllä voi aiheuttaa ympäristö- tai terveyshaittaa, on kuljetettava viivytyksettä asianmukaiseen käsittelyyn.

Haja-asutusalueella sijaitsevat korkeintaan kahden henkilön taloudet, joiden jäteastia ei sisällä biojätettä, voivat tyhjentää jäteastian talviaikana (1.9. – 31.5.) enintään 12 viikon välein.

Syntyvään jätemäärään nähden ylisuurten jäteastioiden käyttö ei oikeuta tyhjennysvälien pidennykseen.

Poltettavan jätteen jäteastian tyhjennysvälin pidentämisestä tehdään kirjallinen ilmoitus Perämeren jätelautakunnalle, minkä jälkeen asiakas sopii asiasta jätteenkuljettajan kanssa.

Vapaa-ajanasunnon jäteastiat on tyhjennettävä vapaa-ajanasunnon käyttöaikana näiden jätehuoltomääräysten mukaisesti.

Erilliskerättyjen jätteiden jäteastiat on tyhjennettävä siten, ettei niiden täyttymisen seurauksena aiheudu kierrätyskelpoisten jätteiden sijoittamista poltettavan jätteen joukkoon.

6 luku Jätteen keräyspaikat

25 § Jäteastian sijoittamista koskevat määräykset

Jäteastiat on sijoitettava keräyspaikkaan, joka on saavutettavissa ilman kynnystä, porrasta tai muuta estettä. Aitauksessa, katoksessa tai jätehuoneessa olevaan keräyspaikkaan on päästävä suoraan ulkoa. Keräyspaikalle johtava ovi on varustettava laitteella, jolla ovi saadaan pysymään auki.

Jäteastiat on sijoitettava vaakasuoralle, kulutusta kestäväälle ja jäteastioiden siirtoon sopivalle alustalle. Keräyspaikka on mitoitettava siten, että eri jätelajien jäteastiat voidaan siirtää tyhjennettäväksi siirtämättä muita jäteastioita.

Keräyspaikka on sijoitettava riittävän kauas rakennuksen ilmanottoaukoista sekä asuntojen ikkunoista. Keräyspaikalla on oltava riittävä valaistus. Mikäli keräyspaikka sijaitsee jätehuoneessa, on huolehdittava riittävästä ilmastoinnista ja viemäroinnistä.

Jätteiden keräyspaikkaa ei saa käyttää muuna varastona. Keräyspaikkaan ei saa sijoittaa tavaraa, jota ei ole tarkoitettu kuljetettavaksi jätteenkuljetuksessa.

Kiinteistön haltija vastaa keräyspaikan ja jäteastioiden siirtoväylien asianmukaisesta varustuksesta, kunnossapidosta ja siisteydestä. Lumen aeraus ja liukkaiden torjunta on hoidettava siten, että jäteastioiden siirtäminen ja tyhjentäminen on turvallista.

Käsin siirrettävät pyörälliset jäteastiat on sijoitettava siten, että jäteauto pääsee esteettömästi ja turvallisesti vähintään 5 metrin etäisyydelle jäteastioista. Kiinteistöllä sijaitsevan ajoväylän tulee kantaa tieliikennelain sallimat ajoneuvojen painot. Mikäli kiinteistöllä ei ole keräyspaikaksi soveltuvaa paikkaa, on selvítettävä keräyspaikan perustamismahdollisuudet kiinteistön välittömään läheisyyteen.

Jäteastiat, jotka eivät ole käsin siirrettävissä on sijoitettava siten, että jäteauto pääsee esteettä tyhjentämään jäteastiat.

26 § Jäteastian sijoituspaikan tai jäteastian lukitseminen

Jos kiinteistön haltija on lukinnut jäteastian sijoituspaikalle johtavan reitin ja kiinteistö kuuluu kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen piiriin, on jätteenkuljettajalle luovutettava avain lukittuun tilaan. Kiinteistön haltija vastaa lukituksen asennus- ja huoltokustannuksista sekä lukituksen toimintakuntoisuudesta.

27 § Alueelliset jätteiden keräyspaikat/ekopisteet

Alueellisia jätteiden keräyspaikkoja koskevat määräykset ovat voimassa sekä kunnan jäteyhtiön, tuottajien että mahdollisten muiden tahojen järjestämällä alueellisilla keräyspaikoilla, kuten ekopisteillä.

Alueelliselle keräyspaikalle saa toimittaa ainoastaan sellaista jätettä, jota varten ekopisteellä on jäteastia. Jätteitä ei saa jättää jäteastioiden ulkopuolelle. Mikäli jäteastiat ovat täysiä, jätteet tulee toimittaa toiselle alueelliselle jätteiden keräyspaikalle.

Keräyspisteestä vastaavalla taholla on velvollisuus pitää keräyspaikka ja sen ympäristö siistinä ja kunnossa. Alueellisella jätteiden keräyspaikalla tulee olla siitä ja sen kunnossapidosta vastaavien tahojen yhteystiedot.

7 luku Jätteenkuljetus

28 § Kuormaamisaika

Häiritsevää melua aiheuttava jätteiden kuormaaminen on kielletty klo 22 – 6.

29 § Kuljettaminen

Jätteet on kuljetettava sellaisessa säiliössä tai peitettävä siten, että jätteitä ei pääse kuljetuksen aikana leviämään ympäristöön eivätkä ne aiheuta vaaraa.

Kuljetettaessa pölyävää, kevyttä, pienikokoista tai nestemäistä jätettä on varmistuttava säiliön tiiveydestä.

Jätteenkuljettaja vastaa siitä, että jätettä ei pääse leviämään ympäristöön kuljetuksen aikana.

Erilliskerätyt ja erilaatuiset jätelajit on pidettävä kuljetuksen aikana erillään.

Jätteen luovuttajan, jätteenkuljettajan ja jätteen vastaanottajan on oltava selvillä mahdollisesta siirtoasiakirjan laatimisvelvoitteesta, joka koskee vaarallisen jätteen, pilaantuneen maa-aineksen, rakennus- ja purkujätteen sekä asumisessa syntyvien lietteiden kuljettamista. Jos jäte noudetaan kotitaloudesta, jätteen kuljettajan on laadittava siirtoasiakirja (JL 121 §).

30 § Kuljetusrekisteri ja tietojen toimittaminen

Jätteenkuljettajan on luovutettava jätehuoltoviranomaiselle kiinteistöittäin ja jätelajeittain eritellyt tyhjennystiedot kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa kuljetetuista jätteistä. Tiedot on toimitettava Perämeren jätelautakunnalle vähintään kerran vuodessa helmikuun loppuun mennessä tai sen edellyttämän erityisen aikataulutuksen mukaisesti. Luovutettavien tietojen sisällöstä määrätään jäteasetuksen 26 §:ssä.

Tiedot on toimitettava tekstinkäsittely- tai taulukkolaskentaohjelmalla muokattavissa olevassa muodossa. Tietojen tulee olla muokattavissa ilman lisäohjelmia tai koodityökaluja.

31 § Jätteen vastaanotto- ja käsittelypaikat

Jätteenkuljettajan on kuljetettava kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvat jätteet kunnan jäteyhtiön osoittamiin vastaanottoaikkoihin. Erilliskerättyjen pakkausjätteiden osalta jätteet on kuljetettava tuottajien osoittamaan vastaanottoaikkaan tai kunnan osoittamaan välivarastointipaikkaan ennen toimittamista tuottajien jätehuoltoon.

Vastaanotto- ja käsittelypaikoista on pidettävä listaa kunnan jäteyhtiön Internet-sivuilla (www.jakala.fi).

Jätteiden toimittaminen vastaanotto- ja käsittelypaikoille on sallittu ilmoitettuina aukioloaikoina. Jätteiden toimittamisessa on noudatettava vastaanottoaikan pitäjän antamia ohjeita. Erilaatuiset jätteet on sijoitettava niille osoitettuihin paikkoihin.

Vastaanotto- tai käsittelypaikka voi kieltäytyä vastaanottamasta jätettä, mikäli jäte ei ole vastaanottoaikan vastaanottoehtojen mukaista tai jos paikkaa ei ole hyväksytty kyseisen jätelajin vastaanotto- tai käsittelypaikaksi.

Jätteiden vastaanottaminen voidaan keskeyttää poikkeuksellisesti erillisellä päätöksellä, jos jätteiden vastaanottamisen jatkaminen aiheuttaa vaaraa ympäristölle tai terveydelle.

32 § Kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen keskeyttäminen

Kiinteistöittäinen jätteenkuljetus voidaan keskeyttää määräajaksi kiinteistön ollessa käyttämättömänä. Jäteastia on tyhjennettävä ennen jätteenkuljettamisen keskeyttämistä.

Määräaikaisesta keskeytyksestä sovitaan vähintään kaksi viikkoa ennen keskeytyksen aloitusajankohtaa Kemin kaupungin alueella kunnan jäteyhtiön kanssa ja Tornion, Keminmaan, Ylitornion sekä Tervolan alueilla jätteenkuljettajan kanssa. Keskeyttäminen edellyttää, että kiinteistö on sen aikana käyttämätön.

Jos keskeytys kestää yli kolme kuukautta, siitä on ilmoitettava etukäteen Perämeren jätelautakunnalle. Asumisessa syntyvien lietteiden kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen keskeyttämisestä on aina ilmoitettava etukäteen Perämeren jätelautakunnalle.

8 luku Asumisessa syntyvät lietteet ja muut kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvat lietteet

33 § Tyhjennysvälit ja lietteen toimittaminen käsiteltäväksi

Saostussäiliöistä, pienpuhdistamojen liettiloista ja muista vastaavista säiliöistä jätevesiliete on poistettava tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran vuodessa. Saostussäiliöistä, joita käytetään käymäläjätevesiä sisältävien jätevesien käsittelyyn, lietteenpoisto on tehtävä valmistajan antamien ohjeiden mukaisesti tätä vähimmäisvelvoitetta useammin.

Umpisäiliöitä ja niiden täyttymistä sekä täyttymishälyttimen toimintaa on seurattava säännöllisesti, vähintään kaksi kertaa vuodessa. Umpisäiliöt on tyhjennettävä tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran vuodessa.

Hiekanerotuskaivot, öljynerotuskaivot ja rasvanerotuskaivot on tarkastettava ja tyhjennettävä säännöllisin välein, kuitenkin aina tarvittaessa ja vähintään kerran vuodessa. Erotuskaivojen hälyttimet on tarkastettava säännöllisesti ja pidettävä kunnossa.

Fosforinpoistokaivot on tarkistettava säännöllisesti, vähintään kerran vuodessa. Fosforinpoistokaivot on tyhjennettävä tarvittaessa.

Kiinteistön haltijan on pidettävä kirjaa lietteiden poistoista.

Jätevesilietteen, umpisäiliöiden jätevedet sekä erotuskaivojen lietteet saa luovuttaa kuljetettavaksi vain sellaiselle toimijalle, joka on hyväksytty jätelain mukaiseen jätehuoltorekisteriin.

Jätevesilietteet, umpisäiliöiden jätevedet sekä muut vastaavat lietteet on toimitettava kunnan osoittamaan vastaanottoipaikkaan, jotka on esitetty liitteessä 1.

34 § Jätevesilietteiden omatoiminen käsittely

Lietteen omatoiminen käsittely on kielletty lukuun ottamatta seuraavia tilanteita. Jätevesilietteen käsittelystä, myös seuraavissa tapauksissa, on aina tehtävä etukäteen kirjallinen ilmoitus Perämeren jätelautakunnalle. Ilmoituksen johdosta jätelautakunta voi antaa käsittelyä koskevia määräyksiä, jotka ovat tarpeen säädösten noudattamiseksi. Jätelautakunnan on annettava tiedoksi kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle saamansa lietteen käsittelyä koskevat ilmoitukset ja niiden johdosta mahdollisesti antamansa määräykset.

Omassa asumisessaan syntyvän lietteen saa levittää käsiteltynä, hyödynnettäväksi lannoitteena omassa hallinnassa olevalle maalle. Tätä ennen liete on aina käsiteltävä kalkkistabiloimalla tai muulla Eviran ja ympäristönsuojeluviranomaisen hyväksymällä tavalla. Lietteen käsittelyssä ja käytössä on noudatettava lannoitevalmistelakia (539/2006), asetusta 1250/2014 ja maa- ja metsätalousministeriön asetusta lannoitevalmisteista (24/11).

Perämeren jätelautakunta voi toiminnanharjoittajan hakemuksesta hyväksyä sellaisen poikkeaman näistä jätehuoltomääräyksistä, jossa se sallii toiminnanharjoittajan käsitellä omassa asumisessaan syntyvän lietteen lisäksi tai sijasta enintään kuuden muun lähellä sijaitsevan kiinteistön asumisessa syntyvän lietteen (enintään kuitenkin 15 m³/vuosi). Poikkeamishakemuksessa on oltava lietteen käsittelystä vastaavan henkilön yhteystiedot ja tiedot kaikista kiinteistöistä, joiden lietettä käsitellään tai joilla lietettä hyödynnetään. Jos muun kuin omassa asumisessa käytetyn lietteen käsittely on edellä mainittua laajempaa, niin sille tarvitaan ympäristölupa.

Pienpuhdistamossa tai muussa vastaavassa järjestelmässä syntyvän lietteen sekä harmaiden jätevesien saostussäiliön lietteen voi kompostoida kiinteistöllä 16 §:n mukaisesti, jos sen määrä on vähäinen.

Jätelautakunnan päätöksellä jätehuoltomääräyksistä voidaan poiketa, jos käsiteltävän lietteen määrä on vähäinen eikä käsittely aiheuta vaaraa tai haittaa ympäristölle tai terveydelle ja ympäristönsuojeluviranomainen ei vastusta poikkeamista. Tieto päätöksistä toimitetaan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Kuivakäymäläjätteet tulee kompostoida 16 §:n mukaisesti kiinteistöllä tai toimittaa ympäristöluvalliseen paikkaan.

Fosforinpoistokaivojen massat voidaan kompostoida kiinteistöllä 16 §:n mukaisesti tai hyödyntää ravinteena pelloilla.

Asianmukaisesti käsiteltynäkään saostuskaivojen, pienpuhdistamoiden, umpisäiliöiden ja vastaavien jätevesilietteilä tai jätevesiä ei saa levittää metsään tai muualle maastoon, joka ei ole maatalouskäytössä.

9 luku Roskaantumisen ehkäiseminen

35 § Yleisötilaisuuksien jätehuolto

Yleisötilaisuuden järjestäjä vastaa tilaisuuden jätehuollosta. Järjestäjä vastaa myös jätehuoltoon liittyvästä neuvonnasta tilaisuuden aikana sekä jätteiden lajittelusta ja erilliskeräämisestä näiden jätehuoltomääräysten mukaisesti.

Yleisötilaisuus on suunniteltava siten, että syntyvän jätteen määrä on mahdollisimman vähäinen. Tapahtuma-alueelle on sijoitettava riittävästi ja kattavasti jäteastioita eri jätelajien keräämistä varten.

Roskaantuneen alueen toissijaisen siivoamisvastuun osalta järjestäjänä pidetään myös tilaisuuden tai tapahtuman kokoonkutsujaa.

Jäteastiat on tyhjennettävä ja alue siivottava välittömästi tilaisuuden päätyttyä sekä tarvittaessa tilaisuuden aikana. Jäteastiat on tyhjennettävä aina niiden täytyessä. Monipäiväisissä tilaisuuksissa jäteastiat on lähtökohtaisesti tyhjennettävä ja alue siivottava vähintään kerran päivässä.

Hyötyjätteiden erilliskeräys on järjestettävä yleisötilaisuudessa näiden jätehuoltomääräyksiä 14 §:ssä jätteen arvioituun syntymäärään perustuvien edellytyksien. Biojäte on lajiteltava ja erilliskerättävä aina, kun yleisötilaisuudessa tarjotaan elintarvikkeita.

Yli 500 henkilön yleisötilaisuudesta on ilmoitettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Yli 5000 henkilön yleisötilaisuudesta on laadittava jätehuoltosuunnitelma ja esitettävä se kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle viimeistään kuukautta ennen tapahtumaa. Ilmoituksen johdosta ympäristönsuojeluviranomainen voi antaa jätteitä ja jätehuoltoa koskevia määräyksiä, jotka ovat tarpeen säädösten noudattamiseksi.

36 § Roskaantumisen ehkäiseminen yleisillä alueilla

Jätteen sijoittaminen jäteastian ulkopuolelle yleisillä alueilla on kielletty.

Jäteastian ylläpitäjän on huolehdittava jäteastian riittävästä tyhjennysvälistä ja alueen siisteydestä.

10 luku Vaaralliset jätteet ja erityisjätteet

37 § Vaarallisten jätteiden jätehuolto

Erilaatuiset vaaralliset jätteet on lajiteltava ja kerättävä erikseen.

Kiinteistöillä kerättävät ja varastoitavat vaaralliset jätteet on toimitettava vähintään kerran vuodessa niille tarkoitettuihin vastaanottoaikoihin, joilla on oikeus ottaa vastaa kyseistä jätelajia.

Vaarallista jätettä ei kuljeteta kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa.

Tuottajavastuunalaiset vaaralliset jätteet (esimerkiksi sähkö- ja elektroniikkaromu sekä paristot ja akut) on toimitettava tuottajien niille järjestämiin vastaanottoaikoihin. Lääkejätteet on toimitettava apteekkiin, joka on sopinut niiden vastaanottoaikojen järjestämisestä kunnan jäteyhtiön kanssa tai kunnan jäteyhtiön niille osoittamaan paikkaan.

Määrältään suurten vaarallista jätettä olevien erien toimittamisesta on sovittava etukäteen vastaanottajan kanssa.

Vaarallisten jätteiden pakkaamisesta ja merkitsemisestä säädetään jäteasetuksen 8 ja 9 §:ssä. Vaarallinen jäte on pakattava alkuperäispakkaukseensa, mikäli se on mahdollista ja turvallista.

38 § Vaarallisten jätteiden kerääminen kiinteistöllä

Muilla kuin omakotikiinteistöllä järjestettävän vaarallisen jätteen keräämisen tulee tapahtua erillisessä lukitussa tai valvotussa tilassa tai vaarallinen jäte tulee kerätä sellaisiin kaappeihin ja astioihin, joista sitä ei voi vapaasti poistaa.

Kutakin vaarallista jätelajia varten tulee olla oma merkitty jätetiansa.

Vaaralliset jätteet, jotka ovat nestemäisiä, hienojakoisia tai vesiliukoisia, on säilytettävä ehjissä tiiviisti suljetuissa niille tarkoitetuissa astioissa. Ne on sijoitettava nestettä läpäisemätöntä materiaalia olevalle reunakorokkeelliselle alustalle. Vaarallisten jätteiden säilytyspaikan on oltava katettu.

Kiinteistön haltijan on asetettava vaarallisten jätteiden keräyspisteen käyttöä koskevat ohjeet sellaiseen paikkaan, että ne ovat kaikkien tilaa käyttävien nähtävissä. Lisäksi kiinteistön haltijan on tiedotettava keräyspisteen käyttäjiä siitä, kuinka vaarallisten jätteiden keräys kiinteistöllä on järjestetty.

39 § Erityisjätteet

Erityisjäte on pidettävä erillään ja pakattava lujiin ja tiivisti suljettuihin astioihin. Astioihin on merkittävä jätteen laatu, siitä mahdollisesti aiheutuva haitta ja siitä johtuvat toimenpiteet.

40 § Terveysthuollon vaaralliset jätteet ja erityisjätteet

Terveysthuollon erityisjätteet ja vaaralliset jätteet on pakattava ja pakkaukset on merkittävä voimassa olevien säädösten mukaisesti. Merkinnöistä on käytävä ilmi, mitä pakkaus sisältää.

Tunnistettavaa biologista jätettä ja tartuntavaarallista jätettä ei saa haudata vaan se on toimitettava polttoon tai muuhun asianmukaiseen käsittelyyn.

11 luku Muut määräykset

41 § Tiedottamisvelvoite

Kiinteistön haltijan on tiedotettava kiinteistön asukkaille ja kiinteistöllä työskenteleville näiden jätehuoltomääräysten mukaisista jätehuollon lajittelu-, keräys- ja kuljetusjärjestelyistä sekä seurattava jätehuollon toteutumista kiinteistöllä.

42 § Jätehuoltomääräysten valvonta

Näiden määräysten noudattamista valvovat jätelain mukaiset valvontaviranomaiset.

43 § Poikkeaminen jätehuoltomääräyksistä

Perämeren jätelautakunta voi yksittäistapauksissa perustelluista erityisistä syistä myöntää poikkeuksen näiden jätehuoltomääräysten noudattamisesta.

Jätehuoltomääräyksistä poikkeaminen ei saa vaarantaa asianmukaista jätehuollon järjestämistä, aiheuttaa vaaraa tai haittaa ympäristölle tai terveydelle tai aiheuttaa roskaantumista.

44 § Voimaantulo

Nämä jätehuoltomääräykset tulevat voimaan 1.4.2016 ja näillä kumotaan 1.10.2013 voimaan tulleet Perämeren jätelautakunnan alueen jätehuoltomääräykset.

LIITE 1. SAKO- JA UMPIKAIVOLIETTEIDEN VASTAANOTTOPAIKAT

Sako- ja umpikaivolietteiden vastaanottopaikat

Kemi: Kemin Vesi Oy:n Peurasaaren jätevedenpuhdistamo, Särkelänkatu 1, Kemi

Keminmaa: Keminmaan Vesi Oy:n jätevedenpuhdistamo, Laivurintie 4, Keminmaa

Tervola: Tervolan Vesi Oy:n jätevedenpuhdistamo, Pajatie 2, Tervola

Tornio: Bottenvikens Reningsverk Ab, Sundholmen 59, Haparanda; Arpelan alueen sako- ja umpikaivolietteitä voidaan toimittaa Arpelan jätevedenpuhdistamolle.

Ylitornio: Ylitornion jätevedenpuhdistamo, Torniontie 184, Ylitornio

JÄTEHUOLTOMÄÄRÄYSTEN PERUSTELUT

1 luku Soveltamisala ja yleiset velvoitteet

Soveltamisala

Jätehuollon velvoitteet perustuvat jätelakiin (646/2011), jäteasetukseen (179/2012), muihin jätelain nojalla annettuihin asetuksiin sekä kunnan jätehuoltomääräyksiin. Jätehuoltomääräykset täydentävät lainsäädäntöä. Pykälässä on määritelty kunnat, joiden alueella määräykset ovat voimassa. Jätelain 91 §:n mukaan jätehuoltomääräyksissä voidaan antaa määräyksiä jätteiden keräykseen, vastaanottoon ja kuljetuksen käytännön järjestelyihin sekä niiden teknisiin vaatimuksiin liittyvissä asioissa myös muiden kuin kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvien jätteiden osalta. Määräykset koskevat toimintaa siltä osin kuin on tarpeen jätteen hallitsemattoman käsittelyn, jätteestä ja jätehuollosta aiheutuvan vaaran ja haitan sekä roskaantumisen ehkäisemiseksi. Pykälässä on eritelty muuta kuin kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvaa toimintaa koskevat pykälät ja niiden momentit. Lisäksi jätehuoltomääräyksiä sovelletaan elinkeinotoiminnan jätteisiin silloin, jos elinkeinotoiminnan jäte kuuluu kunnan järjestämisvelvollisuuden piiriin jätelain 32 §:n, 1 momentin, kohtien 2, 4 tai 5 nojalla. Eli jos kyseessä on yksityinen sosiaali- ja terveystyö tai koulutustoiminta tai jos elinkeinotoiminnan jäte kerätään muun kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvan jätteen kanssa. Jos elinkeinotoiminnan harjoittajan jäte käsitellään kunnan jätehuoltojärjestelmässä toissijaisen jätehuollon järjestämisvelvollisuuden nojalla (jätelaki 33 §), jätehuoltomääräysten soveltamisesta sovitaan elinkeinotoiminnan harjoittajan kanssa tehtävässä sopimuksessa.

Määritelmät

Pykälässä on määritelty jätehuoltomääräysten kannalta tarpeelliset käsitteet. Mikäli jätehuoltomääräysten kannalta tarpeellinen käsite on määritelty jätelaissa tai -asetuksessa, on käsitteen määritelmä otettu sellaisenaan jätehuoltomääräyksiin.

2 luku Kunnan jätehuoltojärjestelmään liittyminen

Velvollisuus liittyä kunnan jätehuoltojärjestelmään

Liittyminen kunnan jätehuoltojärjestelmään tapahtuu käytännössä liittymällä kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen. Pykälässä veloitetaan kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvan jätteen haltija luovuttamaan jätteensä kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen ja sitä kautta liittymään kunnan jätehuoltojärjestelmään. Jätelain mukaan jätehuoltoviranomainen voi tehdä päätöksen tiettyjen alueiden rajaamisesta kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen ulkopuolelle. Päätös kunnallisen yhdyskuntajätehuollon järjestämisestä ekoasemiin perustuvalla keräyksellä voidaan tehdä, jos kiinteistölle tai sen läheisyydessä sijaitsevalle keräyspaikalle ei ole mahdollista kulkea jäteautolla, alueella on vähän jätteen haltijoita tai alueella syntyy vähän kuljetettavaa jätettä (JL 35 §). Saarissa, joihin ei ole tieyhteyttä, kiinteistöt liittyvät kunnan jätehuoltojärjestelmään toimittamalla jätteen ekoasemille tai jätekeskus Jäkälään.

Elinkeinotoiminnan jätehuolto kunnan toissijaisen jätehuollon järjestämisvelvollisuuden perusteella

Jätelain mukaan kunnalla on velvollisuus järjestää myös muun kuin kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvan toimijan pyynnöstä tämän jätehuolto, mikäli toimijan tarvitsemia palveluita ei ole tarjolla yksityisillä markkinoilla ja tuotettu jäte pystytään käsittelemään kunnan jätehuoltojärjestelmässä. Tarvittavista jätehuoltopalveluista tehdään sopimus kunnan tai kunnan jätelaitoksen sekä palveluita tarvitsevan toimijan välillä. Pykälän tarkoituksena on, että kunnan toissijaisen jätehuollon järjestämisvelvollisuuden perusteella kunnan jätehuoltojärjestelmään liittymisen menettely on mahdollisimman selkeä. Määräys on erotettu edellisestä pykälästä (3 §, Velvollisuus liittyä kunnan jätehuoltojärjestelmään), koska tässä tarkoitetuilla toimijoilla ei ole velvollisuutta liittyä kunnan jätehuoltojärjestelmään, vaan kyse on mahdollisuudesta.

Kiinteistön liittyminen jätteenkuljetukseen

Kiinteistöittäinen jätteenkuljetus on joko kunnan tai kiinteistön haltijan järjestämä (ks. määritelmät). Kunnassa tai sen osassa on käytössä kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus, jos jätehuoltoviranomainen on niin päättänyt. Muussa tapauksessa käytetään kunnan järjestämää jätteenkuljetusta. Käytössä oleva kuljetusjärjestelmä voi olla jätelajikohtainen, mikäli jätehuoltoviranomainen on tehnyt asiasta erillisen päätöksen. Liittymismenettelyssä korostetaan kiinteistön haltijan vastuuta ottaa yhteyttä jätteenkuljetusjärjestelmästä riippuen joko jätelaitokseen tai jätehuoltorekisteriin hyväksytyyn jätteenkuljettajaan.

Kiinteistökohtainen jäteastia

Sovittuaan liittymisestä kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen kiinteistön haltijan on järjestettävä keräyspaikka kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa kuljetettaville jätteille (jätelaki 40 §) sekä hankittava tarvittavat jäteasiat. Keräyspaikka voi olla myös kiinteistön ulkopuolella, jos sitä ei voida kiinteistölle järjestää ja haltija sopii asiasta maanomistajan kanssa. Mikäli kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen piiriin kuuluva kiinteistö ei järjestä keräyspaikkaa jäteastioiden sijoittamista varten tai hanki jäteastiaa kehotuksista huolimatta, yhtenä ratkaisuvaihtoehtona on kunnan tai kunnallisen jäteyhtiön omistaman jäteastian tuominen kiinteistölle. Tällöin jäteastiasta peritään taksassa määriteltävä vuokra. Tarvittaessa on toimittava yhdessä valvontaviranomaisen eli kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen kanssa, sillä valvontaan ja hallintopakoon liittyvä toimivalta on valvontaviranomaisella.

Yhteinen jäteastia

Yhteisen jäteastian eli kimppa-astian perustaminen ja käyttö voidaan jätehuoltomääräyksissä mahdollistaa lähemmäksi sijaitseville kiinteistöille. Kiinteistöjen välimatkojen pitäisi olla lyhyet tai kulkureittien olla yhteneviä. Yhteisastia voi sijaita esimerkiksi kiinteistöille johtavan tien alussa, jolloin kaikki kiinteistöillä asuvat kulkevat sen kautta. Tärkeintä on, että yhteisastian käyttö on seurattavissa, eikä muodostu esimerkiksi liian suuria hallitsemattomia yhteisastioita. Tämän takia yhteisastiasta veloitetaan ilmoittamaan. Yhteisastian perustamisen vakituisen asunnon ja vapaa-ajanasunnon välillä pitäisi perustua kiinteistöjen lähekkäisyyteen, kuten muissakin tapauksissa. Yhteisastiaa käyttävien kiinteistöjen pitäisi kaikissa tapauksissa sijaita samalla alueella, sillä jätelain 41 § velvoittaa luovuttamaan jätteen ”alueella järjestettyyn kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen”. Tarkoituksena ei ole, että jätteitä kuljetetaan pitkiä matkoja vapaa-ajanasunnolta vakituiselle asunnolle. Yhteisastian perustamista suunnittelevien kiinteistöjen sijainti eri kuntien tai eri jätehuoltoviranomaisten alueella on yhdenvertaisen kohtelun kannalta ongelmallista. Siten kiinteistöjen omistussuhteet (saman omistajan omistuksessa olevat kiinteistöt) tai sukulaisuussuhteet eivät voi olla perusteina yhteisastian käyttämiselle.

Yhteisastioita voidaan ja on jopa suositeltavaa käyttää hyötyjätteiden ja biojätteen keräämiseen esimerkiksi pientaloalueilla, joilla niiden erilliskeräys on vapaaehtoista. Usein esimerkiksi biojätettä syntyy vähän tyhjennysväliin nähden. Tällaisessa tilanteessa esimerkiksi pienet rivitalot voivat perustaa yhteisastian biojätteen keräämistä varten.

Yhteisastian käytöstä on tarpeen ilmoittaa. Mikäli yhteisastian käytöstä aiheutuu ongelmia, voi valvova viranomaisen eli kunnan ympäristönsuojeluviranomainen kieltää yhteisastian käytön tai kehottaa ryhtymään toimenpiteisiin, kuten esimerkiksi kasvattamaan astiakokoa.

Kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen soveltumattomien jätteiden kuljettaminen

Kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen soveltumattomat jätteet voidaan kuljettaa kunnan tai kunnallisen jätelaitoksen järjestämään keräyspaikkaan jätteen haltijan toimesta (jätelaki 41 §). Määräys on tarpeellinen, kun halutaan sallia esimerkiksi suurikokoisten jätteiden tai rakennus- ja purkujäte-erien kuljettaminen omatoimisesti tai jätehuoltoyrityksen erillisen noutopalvelun kautta ekoasemalle. Jäteastioiden asianmukaisen täyttämisen edistämiseksi on pykälässä määrätty kiinteistön haltijan velvollisuudesta huolehtia jäteastian tyhjentämisestä ja jätteenkuljetuksesta, jos jäteastiassa on kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen soveltumattomia jätteitä. Käytännössä tämä tarkoittaa jätteenkuljetuksen tilaamista kiinteistön haltijan laskuun.

Jätteiden vastaanotto- ja käsittelypaikat

Kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen soveltumattomat jätteet ja kunnan yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvat jätteet, joita ei kuljeteta kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa, toimitetaan omatoimisesti kunnallisen jätelaitoksen osoittamiin vastaanottopaikkoihin. Tämän pykälän tarkoituksena on kertoa kiinteistöjen haltijoille ja jätteen tuottajille vastaanottopaikoista, joihin jätteet voi toimittaa. Jätteenkuljettajille tarkoitettu pykälä vastaanottopaikoista on sisällytetty kuljettamista käsittelevien pykäläiden yhteyteen. Jätehuoltoviranomainen velvoittaa kunnallisen yhdyskuntajätehuollon toteuttajan eli kunnallisen jätelaitoksen pitämään ajantasaista listaa vastaanottopaikoista. Listaa vastaanottopaikoista ei ole sisällytetty jätehuoltomääräykseen, sillä vastaanottopaikat voivat vaihdella lyhyenkin aikavälin sisällä. Sen sijaan pykälään on sisällytetty tieto siitä, mistä ajantasainen tieto vastaanottopaikoista on saatavilla.

3 luku Jätteiden kerääminen kiinteistöllä

Erikseen lajiteltavat jätelajit

Hyötyjätteille annettavilla lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteilla edistetään etusijajärjestyksen toteutumista ja

jätelain mukaista erilaatuisten jätteiden erilläänpitovelvollisuutta. Kunnan velvollisuutena on edistää kierrättämistä siten, että etusijajärjestys toteutuu ja jäteasetuksen kierrätystavoite täyttyy. Tarkoituksena on kannustaa jätteen haltijoita erottamaan hyötyjätteet sekalaisesta yhdyskuntajätteestä. Erilliskerätty hyötyjäte on kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvaa jätettä, joten se tulee toimittaa kunnalliseen jätehuoltojärjestelmään kuuluvaan vastaanottoaikaan. Tuottajavastuunalaisten jätteiden osalta kiinteistöt tulee jätelain mukaisesti velvoittaa toimittamaan jäte tuottajien vastaanottoaikaan. Tuottajilla on oikeus pakkausjätteiden kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen, velvollisuus järjestää pakkausjätteiden alueellisten jätteenkeräyspisteiden verkosto sekä pakkausjätteiden käsittely. Pakkausjätteet muodostavat merkittävän osan erilliskerättävistä hyötyjätteistä.

Jätelain 41 §:n 3 momentti antaa kiinteistön haltijalle mahdollisuuden järjestää erilliskerätyn pakkausjätteen jätteenkuljetuksen kiinteistöltä, jos pakkausjätettä ei kuljeteta tuottajan tai kunnan huolehtimassa täydentävässä kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa.

Poltettava jäte

Poltettava jäte ohjautuu energiahyödyntämiseen, minkä vuoksi on tarpeen antaa määräyksiä esimerkiksi sen osalta, mitä poltettavan jätteen jäteastiaan saa laittaa. Etusijajärjestyksen noudattamiseksi on tärkeää, että poltettavasta jätteestä saadaan syntypaikkalajittelun ja erilliskeräyksen kautta eroteltua kaikki kierrätyskelpoiset jakeet. Lisäksi on tärkeää ottaa huomioon, että esimerkiksi metalli on tärkeää saada erotettua energiahyödyntämiseen menevästä poltettavasta jätteestä. Pykälässä on tuotu esille, että poltettavan jätteen keräämiseen tarkoitettu jäteastia tulee olla käytössä kaikilla kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen piiriin kuuluvilla kiinteistöillä.

Polttokelvoton jäte

Palamatonta materiaalia olevat jätteet tai muun ominaisuutensa, esim. kokonsa, muotonsa tai lujuutensa, vuoksi polttoon soveltumattomat jätteet, kuten sohvat tai kuormaliinat, on velvoitettu toimittamaan erikseen ekoasemalle, jossa ne päätyvät asianmukaiseen käsittelyyn.

Asumisessa syntyvien kierrätyskelpoisten jätteiden lajittelu ja erilliskeräys

Hyötyjätteille annettavilla erilliskeräysvelvoitteilla edistetään etusijajärjestyksen toteutumista, sillä niiden kautta kierrättämisestä tehdään vaivatonta. Lisäksi niiden kautta vaikutetaan esimerkiksi energiahyödyntämiseen ohjautuvan poltettavan jätteen sisältöön, sillä esimerkiksi metalli ja lasi haittaavat polttoprosessia. Erilliskeräysvelvoitteet on annettu erikseen asumiseen käytettäville kiinteistöille ja muille kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluville kiinteistöille. Kiinteistöllä omiin jäteastioihinsa kerättävät hyötyjätteet kuljetetaan kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa. Erilliskeräysvelvoitteet on määrätty koskemaan ainoastaan taajamia, mikä on tarpeen erilliskeräyksestä aiheutuvien ympäristö-, terveys- ja kustannusvaikutusten vuoksi. Muut kiinteistöt toimittavat hyötyjätteet ekopisteisiin. Hyötyjätteiden kiinteistöittäinen jätteenkuljetus keskustajamien ulkopuolisilta kiinteistöiltä ei useimmiten ole ympäristönäkökohtat huomioon ottaen järkevää tai kustannustehokasta, sillä kuljetusmatka ei saa vaikuttaa kuljetuspalvelun hintaan.

Biojätteen erilliskeräyksen järjestäminen on kuitenkin palvelutason, jätehuollon kokonaisuuden ja etusijajärjestyksen kannalta tärkeää. Tavoitteena on biojätteen mahdollisimman täydellinen erottaminen poltettavasta jätteestä. Biojätteen lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitetta ei tarvitse soveltaa, jos kiinteistöllä kompostoidaan sillä syntyvä biojäte. Tarkemmat ohjeet biojätteen kompostoinnista on annettu erillisessä pykälässä. Omatoiminen kompostointi on mahdollista.

Muilla kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piirissä olevilla kiinteistöillä syntyvien kierrätyskelpoisten jätteiden lajittelu ja erilliskeräys

Muille kuin asuinkiinteistöille annettavat erilliskeräysvelvoitteet koskevat kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin jätelain 32 §:n perusteella kuuluvia kiinteistöjä. Lisäksi kunnan toissijaisen jätehuollon järjestämisvelvollisuuden perusteella kunnan jätehuoltojärjestelmään jätteensä toimittavat kiinteistöt voidaan velvoittaa noudattamaan tämän pykälän erilliskeräysvelvoitteita palvelusta tehtävässä sopimuksessa. Myös muiden kuin asuinkiinteistöjen osalta lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteet on määrätty koskemaan ainoastaan keskustajamia.

Lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteet perustuvat jätteiden kertymiseen eli kullekin jätelajille on määritetty syntyvään jätemäärään perustuva keräysraja. Keräysrajat on määritelty sen perusteella, millaisen määrän noutaminen kiinteistöltä on logistisesti ja jätteiden hyötykäytön kannalta järkevää. Etusijajärjestyksen noudattamisen edistämiseksi mahdollistetaan lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteiden ulkopuolelle jäävien kiinteistöjen liittyminen hyötyjätteiden kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen. Perusteet ovat samat kuin asuinkiinteistöille annettavassa vastaavassa mahdollisuudessa.

Muut erikseen kerättävät jätteet

Muita erikseen kerättäviä jätelajeja ovat muut tuottajavastuunalaiset jätteet kuin pakkausjätteet sekä vaaralliset jätteet ja erityisjätteet. Vaarallisista jätteistä ja erityisjätteistä määrätään jätehuoltomääräyksissä toisaalla tarkemmin, joten tähän kohtaan on sisällytetty ainoastaan velvoite kerätä ne erilleen hyötyjätteistä ja poltettavasta jätteestä. Rakennus- ja purkujätteelle annetaan jäteasetuksessa (15 §) tarkat erilliskeräysvelvoitteet, jotka koskevat niin elinkeinotoimintaa kuin kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvia kiinteistöjä. Asuinkiinteistöillä syntyvä rakennus- ja purkujäte kuuluu kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin ainoastaan siinä tapauksessa, että se on peräisin kiinteistön haltijan omatoimisesta remontoinnista tai silloin kun kiinteistön haltija vastaa itse rakennus- ja purkujätteen jätehuollosta hankkiessaan palveluita yrityksiltä. Mikäli remontointipalveluita tarjoava yritys vastaa asuinkiinteistöillä syntyvän rakennus- ja purkujätteen jätehuollosta, on se elinkeinotoiminnan jätettä, eikä siitä voida antaa jätehuoltomääräyksissä määräyksiä.

4 luku Omatoiminen käsittely ja hyödyntäminen

Kompostointi

Biojätteen kompostointi kiinteistöllä, joka ei kuulu biojätteen erilliskeräyksen piiriin, on erittäin suositeltavaa. Kompostointi edistää etusijajärjestyksen toteutumista. Mikäli kiinteistöllä kompostoidaan siellä syntyvä biojäte, on mahdollista pidentää kyseisen kiinteistön poltettavan jätteen jäteastian tyhjennysväliä (ks. 24 §). Jätelain perusteluissa todetaan, että jätehuoltomääräyksissä voidaan määrätä muun kuin kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvan jätteen pienimuotoisesta omatoimisesta käsittelystä jätteen syntypaikalla. Siten tämä pykälä koskee elinkeinotoiminnan harjoittamista.

Jätehuollon viranomaisten tulee pystyä kontrolloimaan kompostointia, että esim. kompostointi on pienimuotoista. Kiinteistökohtaisessa kompostorissa voidaan kompostoida elintarvikejätettä, puutarhajätettä, kuivakäymäläjätettä ja tietyin edellytyksin vähäisiä määriä jätevesilietteitä (ks. 34 §). Jotta kompostointi onnistuu, on kompostorin ylläpitoon kiinnitettävä huomiota. Lisäksi korostetaan, että kompostoriin ei saa laittaa maatumatonta jätettä. Mikäli samaa kompostoria käyttää useampi huoneisto, on kompostorin asianmukaisen käytön kannalta tarpeen nimetä sille vastuuhenkilö. Yhteisen kompostorin käyttäminen usean eri kiinteistön kesken on mahdollista jätelain 41 §:n 2 momentin mukaan, mikäli jätehuolto- ja ympäristösuojelumääräyksissä niin sallitaan.

Elintarvike- tai ulosteperäistä jätettä kompostoitaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota hygieniaan ja hajuhaittojen torjumiseen. Näiden jätteiden kompostointiin käytettävän kompostorin pitää ehdottomasti olla jysijä- ja haittaeläinsuojattu. Erityisesti elintarvike- ja ulosteperäistä jätettä kompostoitaessa tulee varmistua, että jäte on täysin kompostoitunut ennen sen poistamista kompostorista. Esimerkiksi kuivakäymäläjäte voi vaatia jätkikompostoinnin kompostorin ulkopuolella.

Jätteen polttaminen

Tässä pykälässä määritellään tilanteet, joissa jätteen polttaminen on mahdollista eli jätteen omatoiminen käsittely on mahdollista. Haja-asutusalueella on sallittu risujen, oksien, käsittelemättömän puujätteen ja vastaavien polttaminen avopolttona, jos se ei aiheuta haittaa tai vaaraa ympäristölle tai terveydelle ja poltettavien jätteiden määrä on vähäinen. Käsitellyn puujätteen polttamista ei voi sallia.

Kiinteistön lämmitysjärjestelmässä poltettavaksi voidaan sallia vain käsittelemätön puujäte, risut ja oksat sekä pienet määrät paperia, pahvia ja kartonkia. Paperia, pahvia ja kartonkia pitäisi käyttää vain sytykkeenä. Muiden jätteiden, kuten polttokelpoisen muovin, polttamista ei voi sallia kiinteistöjen tulipesissä, sillä niissä ei ole palamiselle optimaaliset olosuhteet. Tavalliset kiinteistökohtaiset tulisijat eivät sovellu jätteen polttamiseen. Kotioloissa jätteiden poltossa syntyy alhaisen polttolämpötilan takia nokea ja haitallisia päästöjä. Kotioloissa muovin täydelliseen palamiseen tarvittavia olosuhteita ei saavuteta, minkä vuoksi myös liekkimerkittyjen muovien polttaminen on kielletty.

Rakennusten hävittäminen polttamalla on poikkeuksellista ja se soveltuu lähinnä vain niihin hallittuihin tapauksiin, joissa pelastustoimi voi käyttää rakennusta harjoituskohteena. Rakennusten hävittäminen polttamalla kuuluu juridisesti kahden eri viranomaisen itsenäiseen toimivaltaan. Purkuluvan saadakseen rakennuksen omistajan tulee olla yhteydessä rakennusvalvontaviranomaiseen, joka tarkastelee maankäyttö- ja rakennuslain nojalla, onko rakennuksen purkaminen ylipäättään mahdollista. Purkulupaa tarkastellaan vain maankäyttö- ja rakennuslain näkökulmasta ja siinä ei oteta kantaa purkamismenettelyyn. Suunnitellusta poikkeuksellisesta rakennuksen polttamisesta tulee antaa tieto hyvissä ajoin kunnan ympäristösuojeluviranomaiselle, joka tarkastelee polttamisen edellytyksiä.

Jätteen hautaaminen

Jätteen hautaaminen on jätelainkin perusteella lähtökohtaisesti kielletty, ainoastaan tietyt poikkeukset tästä periaatteesta ovat mahdollisia.

Evira on laatinut ohjeet kuolleiden lemmikki-, tuotanto- ja muiden eläinten käsittelystä (www.evira.fi/portal/fi/elaimet/elainsuojelu+ja+elainten+pito/kuolleet+elaimet/lemmikkielaimet/).

Jätteen hyödyntäminen omassa maanrakentamisessa

Jätteen hyödyntäminen omassa maanrakentamisessa on lähtökohtaisesti kielletty, ellei sitä erikseen sallita jätehuolto- tai ympäristönsuojelumääräyksissä. Kiinteistöllä syntyneen pilaantumattoman tiili- ja betonimurskeen pienimuotoinen hyödyntäminen oman kiinteistön maanrakentamisessa kuuluu jätelain 41 §:n mukaiseen kiinteistöllä tapahtuvaan pienimuotoiseen omatoimiseen käsittelyyn.

Hyödyntämismahdollisuuden laajentaminen muutamaa lähikiinteistöön ei ole mahdollista jätelain 41 §:n mukaisesti, koska laissa mahdollisuus yhteiseen käsittelyyn rajataan biojätteeseen, jätevesilietteeseen tai siihen rinnastettavaan muuhun jätteeseen. Tiili- ja betonimurskeen hyödyntäminen tulee olla niin pieni muotoista ja satunnaista, että sovellettavaksi eivät tule jäteverolain (1126/2010) ja kaatopaikka-asetuksen (331/2013) pykälät. Valvonnan mahdollistamiseksi hyödyntämisestä tulee ilmoittaa kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Ylijäämämaata ei luokitella jätteeksi, jos se on puhdasta ja sen hyödyntäminen todellista. Todellisella hyödyntämisellä tarkoitetaan sitä, että syntyvän ylijäämämaan hyödyntämisen tulee olla suunnitelmallista ja varmaa eli hyödyntämistapa ja -paikka on esitetty esimerkiksi rakennusluvassa tai tiesuunnitelmassa. Tällaisen ylijäämämaan hyödyntämistä ei siten voida säädellä jätehuoltomääräyksissä.

Jätteiden viemäriin johtamista koskevat kiellot

Jätemyllyt ja ylimääräinen rasva ovat vesihuoltolaitoksen kannalta ongelmallisia ja ne voivat aiheuttaa merkittäviä ongelmia viemäriverkostossa.

5 luku Jäteasiat

Jäteasiatyyppit

Kiinteistöllä on oltava tarvittava määrä jäteastioita syntyvään jätemäärään, erilliskeräysvelvoitteisiin ja tyhjennysväliin nähden. Jätelaissa kiinteistön haltija veloitetaan nimenomaan järjestämään vastaanottopaikka jätteille (40 §). Jäteasetuksen 10 §:ssä jätteen keräykseen liittyen todetaan, että kiinteistön haltijan, kunnan, jätteen haltijan, tuottajan, jakelijan ja muun toimijan on huolehdittava siitä, vastaanottopaikassa on riittävä määrä kannellisia säiliöitä, maahan upotettavia syväkeräyssäiliöitä, jätelavoja tai muita jäteastioita, jotka soveltuvat kerättäville jätelajeille. On tärkeää, että jäteasiat on mitoitettu oikein tyhjennysväliin nähden, sillä ne on aina pystyttävä sulkemaan. Toisaalta tarpeeseen nähden liian suuria jäteastioita käyttämällä ei voi perustella pidempää tyhjennysväliä.

Pykälässä on määrätty jäteasiatyypeistä, joita jätteenkuljetuksessa tulee käyttää. Pykälään on sisällytetty myös mahdollisuus muunlaisen jäteastian käyttö sopimalla asiasta kunnallisen jätelaitoksen tai jätteenkuljetusyrityksen kanssa. Näin voidaan edistää uusien innovaatioiden käyttöön ottamista ja siten parantaa esimerkiksi jätteenkuljettajan työturvallisuutta.

Jäteastian merkitseminen

Jäteasetuksen 10 § velvoittaa merkitsemään jäteastioihin niihin kerättävän jätelajin ja keräyksestä vastaavan yhteisön yhteystiedot. Jotta mahdollisiin ongelmiin voidaan puuttua tehokkaasti, on tilanteissa, joissa jäteastia ei ole kiinteistön välittömässä läheisyydessä, merkittävä siihen myös jäteastian haltijan tiedot.

Jäteastioiden täyttäminen

Jäteastioiden täyttämistä säädetään jäteasetuksen 10 §:ssä. Jäteastioiden täyttämisen osalta määrätään, mitä jäteastioihin voidaan laittaa ja miten jätteet tulee esimerkiksi pakata. Käsin siirrettäville jäteastioille on asetettu maksimipainot. Paino antaa vähintään viitettä siitä, millaisia määriä jätettä jäteastiaan voi laittaa. Jos jäte ei jostain syystä mahdu kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa jäteastiaan, on pykälässä annettu mahdollisuus sijoittaa jäte jäteastian läheisyyteen. Sijoittaminen on rajattu sellaiseksi, että siitä ei aiheudu haittaa tai vaaraa vastaanottopaikalla tai jätteenkuljetukselle. Jätteen sijoittaminen jäteastian ulkopuolelle ei saa myöskään aiheuttaa työturvallisuusriskiä, joten ylimääräiselle jätteelle on annettu painorajoitus.

Tyhjennysvälit

Jäteasiat on tyhjennettävä riittävän usein, jotta hygieenisistä haittoja tai hajuhaittoja ei pääse syntymään.

Kyseiset haitat aiheutuvat yleensä muiden jätteiden seassa olevasta biojätteestä. Poltettavan jätteen jäteastian tyhjennysväliä voidaan pidentää erottamalla biojäte poltettavasta jätteestä. Jäteasetuksen 10 § velvoittaa tyhjentämään jäteastiat niin usein, että jäteastia voidaan aina sulkea, jäte mahtuu astiaan eikä jätteestä aiheudu ympäristön likaantumista tai roskaantumista taikka hajua tai muuta hygieenistä haittaa.

Asumisessa ja muussa kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvilla kiinteistöllä syntyvien lietesäiliöiden tyhjentämisestä määrätään erillisessä kohdassa (33 §). Tässä pykälässä annetut tyhjennysvälit koskevat kiinteistöittaisen jätteenkuljetuksen piiriin kuuluvia asuinkiinteistöjä sekä muita kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvia kiinteistöjä.

Vaikka biojäte lajiteltaisiin omaan jäteastiaansa tai kompostoitaisiin kiinteistöllä, kulkeutuu sitä poltettavan jätteen jäteastiaan esimerkiksi erilaisten ruokapakkausten mukana. Tämän takia poltettavan jätteen jäteastia on tyhjennettävä riittävän usein, kesäisin vähintään kerran kuukaudessa, vaikka biojäte lajiteltaisiinkin erilleen. Biojätteen jäteastia on hajuhaittojen vuoksi tyhjennettävä kesäaikana vähintään kahden viikon välein. Poltettavan jätteen, josta ei ole erotettu biojätettä, jäteastian pisin tyhjennysväli kesäaikana voi olla kaksi viikkoa.

Tyhjennysvälin pidentämisestä (biojätteen erottamisen, haja-asutusalueella sijaitsemisen tai vähäisen asukasmäärän perusteella) veloitetaan ilmoittamaan jätelautakunnalle. Ilmoitusveloitteella voidaan varmistaa, että kiinteistö täyttää tyhjennysvälin harventamisen edellytykset. Sen lisäksi kiinteistön haltijan tulee sopia asiasta jätteenkuljetuksesta huolehtivan yrityksen kanssa.

Ympärivuotisessa käytössä olevien vapaa-ajanasuntojen osalta noudatetaan vakituudessa käytössä oleville kiinteistöille annettuja jäteastioiden tyhjennysveloitteita. Vain kesäaikana käytössä olevien vapaa-ajanasuntojen ei ole tarpeen olla liittyneenä kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen talviaikana.

6 luku Jätteen keräyspaikat

Jäteastian sijoittamista koskevat määräykset

Jäteasetuksen 10 §:n mukaan keräyspaikkaan on oltava esteetön pääsy ja jäte on voitava kuormata turvallisesti. Jäteastioiden sijoittamiseen liittyvät asiat vaikuttavat merkittävästi työturvallisuuteen. Jäteastioiden liikuttaminen sekä kuormaaminen pitää pystyä tekemään turvallisesti, kuten myös liikkuminen alueella.

Jäteastian sijoituspaikan tai jäteastian lukitseminen

Määräyksen osalta on tärkeää varmistaa, että sen sisällön perusteella jätteenkuljettaja pääsee helposti kuormaamaan jätteen sen kuljettamista varten.

Alueelliset jätteiden keräyspaikat/ekopisteet

Alueellisiksi keräyspaikoiksi luokitellaan mm. kunnallisen jätelaitoksen ja tuottajien järjestämät keräyspaikat. Roskaantumisen ehkäisemiseksi on määrätty, että keräyspaikalle saa toimittaa ainoastaan sellaisia jätteitä, joita varten siellä on jäteastia. Lisäksi on määrätty, että jätteitä ei saa jättää jäteastioiden ulkopuolelle, sillä valvomattomilla keräyspaikoilla jäteastioiden ulkopuolelle jätetyt jätteet aiheuttavat helposti roskaantumista. Alueellisen keräyspaikan ylläpito on määrätty sen järjestäjälle. Alueellisesta keräyspisteestä ja sen kunnossapidosta vastaavien tahojen yhteystiedot ovat tarpeen tehokkaan valvonnan ja kunnossapidon toteuttamiseksi.

7 luku Jätteenkuljetus

Kuormaamisaika

Jäteasetuksen 10 §:n mukaan kuormaaminen tulee ajoittaa siten, että läheisyydessä asuville ja oleskeleville ei aiheudu melu- tai muuta häiriötä. Kuormaaminen on tarpeen sallia myös lauantaisin ja pyhäpäivinä, jotta jätehuollosta pystytään huolehtimaan esimerkiksi pääsiäisen aikana. Kuormausaikoihin vaikuttavat merkittävästi meluntorjunnan tavoitteet. Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (993/1992) määrittelee melutason päiväajalle.

Jätteiden kuormaaminen klo 22 jälkeen voi aiheuttaa merkittäviä meluhaittoja taajaan asutulla alueella. Kuormausajat koskevat myös elinkeinotoimintaa, sillä ne liittyvät jätehuollon tekniseen toteutettavuuteen ja niiden kautta estetään melun syntymistä, joka voi olla terveyshaitta.

Kuljettaminen

Jätteiden kuormaamisesta ei saa aiheutua roskaantumista. Koska roskaantuminen johtuu jätteiden leviämisestä ympäristöön, on jätteenkuljettaja velvoitettu huolehtimaan siitä, että jätettä ei pääse leviämään ympäristöön.

Kuljetusrekisteri ja tietojen toimittaminen

Jätelain 39 §:ssä määrätään jätteenkuljettajan velvollisuudesta ilmoittaa vuosittain tiedot tehdyistä jätteenkuljetuksista. Velvollisuutta täsmennetään jäteasetuksen 26 §:ssä. Tietojen toimittamistavasta määrätään jätehuoltomääräyksissä. Jätteenkuljettajan on vuosittain annettava tiedot kunnan jätehuoltoviranomaiselle kiinteistöistä, joilta jätettä on noudettu, sekä jäteastioiden tyhjennyskerroista kiinteistöittäin ja jätelajeittain.

Pykälässä on määrätty kuinka usein tiedot toimitetaan tai mihin aikaan vuodesta tiedot on toimitettava. Jotta tietojen siirtäminen kuljetusrekisteriin olisi mahdollisimman tehokasta, on tiedot määrätty toimittamaan sähköisesti muokattavissa olevassa muodossa. Tiedot on määrätty toimitettavaksi tekstinkäsittely- tai taulukkolaskentaohjelmalla muokattavissa olevassa muodossa, sillä kyseisistä ohjelmista on tarjolla myös ilmaisversioita. Pykälässä on myös kerrottu minne ilmoitetut tiedot kirjataan ja kuka vastaa tietojen kirjaamisesta.

Jätteen vastaanotto- ja käsittelypaikat

Tämä jätteen vastaanotto- ja käsittelypaikkoja koskeva määräys on tarkoitettu jätteenkuljettajille. Kotitalouksia koskevat määräykset jätteiden toimittamisesta esimerkiksi hyötyjätepisteille tai jäteasemille on annettu 9 §:ssä. Kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvat ja kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen luovutetut jätteet on kuljetettava kunnan tai kunnallisen jätelaitoksen osoittamaan paikkaan. Jätteitä ei saa kuljettaa muihin vastaanottopaikkoihin. Tuottajavastuunalaiset pakkausjätteet veloitetaan jätelain mukaisesti kuljettamaan tuottajien järjestämään vastaanottopaikkaan tai kunnallisen jätelaitoksen järjestämään välivarastointipaikkaan, josta ne kuljetetaan tuottajien jätehuoltoon. Koska vastaanottopaikat voivat muuttua lyhyilläkin aikaväleillä, on pykälään kirjattu paikka, josta lista vastaanotto- ja käsittelypaikoista löytyy.

Pykälässä on tuotu esille yleiset vastaanotto- ja käsittelypaikkojen käyttämisestä koskevat veloitteet ja käytännöt. Asianmukaisen jätehuollon ja etusijajärjestyksen edistämiseksi on määrätty, että poltettavan jätteen mukana ei saa käsittelyyn toimittaa hyödynnettävissä olevia jätelajeja tai vaarallista jätettä.

Kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen keskeyttäminen

Pykälässä on mahdollistettu kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen keskeyttäminen tilanteissa, joissa kiinteistö on tyhjiillään ja käyttämättömänä. Keskeytyksen tulee aina olla määräaikainen. Sitä voidaan tarpeen mukaan jatkaa määräajan päättyessä. Jotta keskeytys voidaan myöntää, on arvioitava millaisen ajan kiinteistö voi olla tyhjiillään ilman että syntyy tarvetta jätteenkuljetuksen keskeyttämiselle. Samoin arvioidaan keskeyttämisen kohtuullisuutta niin kiinteistön kuin jätehuollon järjestäjänkin kannalta. Lyhytaikaisesta keskeytyksestä voidaan sopia jätteenkuljetuksesta huolehtivan tahon kanssa. Pidempiaikaiset keskeytykset edellyttävät ilmoittamista jätelautakunnalle. Niiden edellytyksenä tulee olla varmuus siitä, että kiinteistö on käyttämätön. Kuivajätteiden kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen keskeyttämisen lisäksi mahdollistetaan asumisessa syntyvien lietteiden jätteenkuljetuksen keskeyttäminen. Koska lietesäiliöt voidaan harvimmillaan tyhjentää kerran vuodessa, keskeytys käytännössä tarkoittaa sitä, että kiinteistön tulisi olla käyttämättä tätä pidempiä aikoja. Tämän vuoksi lietteiden kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen keskeyttämisestä on aina ilmoitettava jätelautakunnalle.

8 luku Asumisessa syntyvät lietteet ja muut kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvat lietteet

Tyhjennysvälit ja lietteen toimittaminen käsiteltäväksi

Saostussäiliöiden ja pienpuhdistamoiden lietetilojen lietteenpoiston vähimmäistyhjennysvelvoite sekä umpisäiliöiden tarkkailuvelvoite perustuvat haja-asutuksen jätevesiasetukseen (209/2011). Haja-asutuksen jätevesiasetuksen mukaan liete on poistettava saostussäiliöistä ja pienpuhdistamoiden lietetiloista vähintään kerran vuodessa. Jätehuoltomääräyksillä ei voida antaa lupaa poiketa hajajätevesiasetuksen mukaisista lietteenpoiston vähimmäisvaatimuksista. Harmailla jätevesillä tarkoitetaan jätevettä, joka on peräisin ainoastaan pesemisestä, siivoamisesta, keittiöstä tai muusta vastaavasta toiminnasta. Harmaa jätevesi ei sisällä vesikäymälän huuhteluvettä tai esimerkiksi kuivakäymälän suotovesiä. Haja-asutuksen jätevesiasetuksessa ei luokitella saostussäiliöitä käyttötavan mukaan kaikkien jätevesien, harmaiden tai mustien vesien säiliöihin. Siten lietteenpoiston vähimmäisvelvoite koskee sekä mustien että harmaiden jätevesien saostussäiliöitä riippumatta siitä, ovatko ne ympärivuotisessa käytössä vai eivät. On tärkeää huomata, että vähimmäistyhjennysvälejä on noudatettava, vaikka lietteen käsittely tapahtuisi kiinteistöllä

omatoimisesti. Jätevesilietesäiliöiden lisäksi hiekan-, öljyn- ja rasvanerotuskaivojen tyhjentämisestä on huolehdittava säännöllisesti. Kyseisten kaivojen tyhjentäminen ja hoitaminen ovat ennakoivia toimia, joilla ehkäistään ongelmia viemäriverkostossa. Samoin on huolehdittava fosforinpoistokaivojen suodatinmassojen, biosuotimiin kertyvien massojen sekä maapuhdistamoiden massojen jätehuollosta.

Jätelain 94 § velvoittaa jätteen ammattimaista kuljettamista harjoittavat toimijat tekemään hakemuksen alueelliselle ELY-keskukselle toiminnan hyväksymiseksi jätehuoltorekisteriin. Jätehuoltomääräyksissä annettava velvoite luovuttaa liete ainoastaan ko. rekisteriin hyväksytylle toimijalle on tärkeää lietteiden asianmukaisen kuljettamisen ja käsittelyn vuoksi. Rekisteröimisen edellytyksenä on, että kuljettaja toimii ammattimaisesti, lakien ja asetuksen mukaan, toiminnasta ei aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle ja kuljetuskalusto soveltuu käyttötarkoitukseensa. Lisäksi määräyksessä veloitetaan kuljettamaan liete kunnan tai kunnallisen jätelaitoksen osoittamaan paikkaan. Tämä velvoite koskee lietteen kuljettajaa. Määräyksessä estetään lietteiden kuljettaminen esimerkiksi läheiselle maatilalle, joka ei ole kunnan tai kunnallisen jätelaitoksen osoittama käsittelypaikka.

Jätevesilietteiden omatoiminen käsittely

Jätehuollon järjestämisen seurannan kannalta on tärkeää, että tieto omatoimisesta käsittelystä tulee jätehuoltoviranomaiselle. Tiedot omatoimisesta käsittelystä tarvitaan, jotta jätehuoltoviranomainen voi seurata ja valvontaviranomainen valvoa asianmukaista jätehuollon toteutumista. Velvoite antaa tiedot omatoimisesta käsittelystä koskee kaikkia pykälässä mainittuja käsittelyvaihtoehtoja.

Maa- ja metsätalousministeriön asetus lannoitevalmisteista annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen muuttamisesta (12/12) toteaa peltolevityksen olevan mahdollista. Lietteiden käsittelyä säätelee kuitenkin jätelaki. Heinäkuussa 2014 voimaan astuneen jätelain muutoksen (410/2014 ja 528/2014) perusteella asumisessa syntyvän biojätteen, jätevesilietteen tai siihen rinnastettavan muun jätteen luovuttaminen käsiteltäväksi naapurikiinteistölle tai muulle lähellä sijaitsevalle kiinteistölle on mahdollista, jos yhteinen käsittely on pienimuotoista ja se on hyväksytty kunnan jätehuolto- tai ympäristönsuojelumääräyksissä. Tätä ei ole sallittu suoraan, vaan pykälässä on esitetty perusteet, joiden mukaan Perämeren jätelautakunta voi myöntää poikkeuksena jätehuoltomääräyksiin luvan pienimuotoiseen lietteiden yhteiskäsittelyyn.

Omatoiminen saostussäiliöiden mustien jätevesilietteiden ja umpisäiliöiden jätevesien käsittely voidaan sallia, jos kiinteistöllä on käytössään (joko omana tai esimerkiksi vuokrattuna) siihen soveltuvat laitteistot sekä olosuhteet ovat sopivat. Tällaisesta menettelystä on varmistettava, että stabiloitu liete voidaan käyttää lannoitustarkoituksessa eli kiinteistöllä on oltava hallinnassaan viljelykäyttöön tai muuhun vastaavaan tarkoitukseen soveltuvaa peltoalaa. Liete tulee aina stabiloida ennen peltokäyttöä. Soveltuvia menetelmiä ovat esimerkiksi kalkkistabilointi ja termofiilinen stabilointi. Lisäksi on tuotu esille lietteen käyttöä lannoitustarkoituksessa rajoittavat säädökset, kuten lannoitevalmistelaki. Kun lietteen käyttäminen lannoitteena on pienimuotoista, siihen ei vaadita Eviran lupaa.

Kalkkistabiloidun lietteen voi käytännössä sekoittaa myös lantalaan, mutta tällöin tulee tunnistaa ihmisperäisen jätevesilietteen tuomat viljelyrajoitukset. Siten käsitellyn lietteen sijoittaminen sellaisenaan peltoon on useimmiten järkevämpää, sillä tällöin sen tarkka sijoituspaikka tiedetään ja viljelyrajoitukset rajoittuvat vain tälle kyseiselle alueelle. Harmaiden vesien saostussäiliöiden lietteenpoisto ja –käsittely kompostoimalla voidaan sallia tehtävän itse, jos muodostuvan lietteen määrän tulee olla vähäinen.

Pykälässä on määrätty missä tapauksissa jätehuoltomääräyksistä voidaan poiketa jätelautakunnan päätöksellä. Asumisessa syntyvien lietteiden omatoiminen käsittely on mahdollista hallitusti lähinnä silloin, kun syntyvän lietteen määrä on vähäinen. Käytännössä käsittelymenetelmänä on kompostointi. Varsinaista kompostointimenettelyä koskevat määräykset on sijoitettu jätteen omatoimista käsittelyä koskevaan kohtaan (16 §), johon tässä pykälässä viitataan. Kompostointi ainoastaan mahdollistetaan tässä pykälässä.

Omatoimisen käsittelyn rajoituksena ovat tällöin lietteen tilavuusrajat. Rajojen tulee perustua määrään, joka pystytään kompostoimaan asianmukaisesti. Poikkeamisharkinta on tarpeen, jotta varmistetaan, että muodostuva liete soveltuu määrältään ja ominaisuuksiltaan kompostoitavaksi. Myös fosforinpoistokaivojen massat voidaan käsitellä kompostoimalla tai hyödyntää ravinteena pelloilla.

9 luku Roskaantumisen ehkäiseminen

Yleisötilaisuuksien jätehuolto

Ulkona järjestettäviä yleisötilaisuuksia koskevat jätehuoltomääräykset perustuvat sekä roskaantumisen ehkäisemiseen että jätelain velvoitteeseen asianmukaisesta jätehuollosta. Yleisötilaisuuden järjestäjä on jätelain 74 §:n mukaan vastuussa yleisötilaisuuden seurauksena roskaantuneen alueen siivoamisesta, jos roskaaja itse ei huolehdi siivoamisesta. Pykälässä veloitetaan yleisötilaisuuden järjestäjä huolehtimaan tilaisuuden jätehuollosta kokonaisuudessaan, ei pelkästään siivoamisesta. Velvoite jätehuollosta huolehtimiseen on merkittävä toimenpide roskaantumisen ehkäisemiseksi, sillä sen perusteella tilaisuuden järjestäjän on hankittava alueelle tarpeeksi jätteastioita ja huolehdittava niiden tyhjentämisestä tarpeen mukaan. Myös lajittelu ja erilliskerääminen määrätään tilaisuuden järjestäjän vastuulle. Pykälässä on myös määritelty ketä pidetään järjestäjänä yleisötilaisuuden vuoksi roskaantuneen alueen siivoamisvastuun osalta.

Lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteiden antaminen on tarpeen asianmukaisen ja turvallisen jätehuollon järjestämisen kannalta. Lajitteluvetoitteiden antaminen perustuu jätelain 13 ja 15 §:ään, joten ne koskevat myös sellaista yleisötilaisuuden järjestäjää, joka harjoittaa elinkeinotoimintaa järjestämällä yleisötilaisuuden.

Valvonnan kannalta on tärkeää, että keskisuurista ja suurista tapahtumista ilmoitetaan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Suurten yleisötilaisuuksien järjestäjältä vaaditaan jätehuoltosuunnitelman esittämistä etukäteen ympäristönsuojeluviranomaiselle, jotta voidaan arvioida jätehuoltotoimien riittävyttä.

Yleisötilaisuuksien hygieniää ja jätehuoltoa valvoo osaltaan myös terveydensuojeluviranomainen. Suurten yleisötilaisuuksien (yli 500 samanaikaista osallistujaa) hygieenisistä järjestelyistä ja jätehuollosta on säädetty sekä terveydensuojelulaissa (763/1994) että sen nojalla annetussa STM:n asetuksessa (405/2009). Suurten yleisötilaisuuksien jätehuolto tulee järjestää siten, ettei siitä aiheudu terveyshaittaa. Asetuksen mukaan suuressa yleisötilaisuudessa on mm. varattava yleisölle riittävä määrä käymälöitä. Käymälät ja jätteastiat on tyhjennettävä hygieenisesti ja riittävän usein.

Roskaantumisen ehkäiseminen yleisillä alueilla

Jätelaissa annetaan tarkat määräykset roskaantumisen ehkäisemisestä sekä siitä, mikä taho on siivousvelvollinen eri tilanteissa. Tässä pykälässä annetaan ainoastaan jätelain määräyksiä täsmentäviä määräyksiä. Jätelaissa annettua roskaamiskieltoa on korostettu kieltämällä jätteiden sijoittaminen jätteastian ulkopuolelle yleisillä alueilla. Yleisillä alueilla olevat jätteastiat voivat olla muidenkin tahojen kuin kunnan ylläpitovastuulla (esimerkiksi tienpitäjän).

10 luku Vaaralliset jätteet ja erityisjätteet

Vaarallisten jätteiden jätehuolto

Jätehuoltomääräysten vaarallisia jätteitä koskevat määräykset velvoittavat myös elinkeinotoiminnan harjoittajia. Vaarallista jätettä koskevilla määräyksillä määrätään turvallisen jätehuollon käytännön järjestelyistä. Jätelaissa ja -asetuksessa määrätään vaarallisten jätteiden erilläänpitovelvollisuudesta. Vaarallisen jätteen varastoinnista väliaikaisessa paikassa voi aiheutua haittaa tai vaaraa ympäristölle ja terveydelle. Sen vuoksi jätehuoltomääräykseen on sisällytetty väliaikaista varastointia koskeva määräys. Määräys enimmillään vuoden säilytysajasta koskee kaikkia kiinteistöjä, myös esimerkiksi päivittäistavaraupoissa sijaitsevia kerätyn sähkö- ja elektroniikkaromun säilytykseen tarkoitettuja jätteastioita tai kontteja ja varmistaa osaltaan jätteen asianmukaista käsittelyä. Kunnan on järjestettävä asumisessa syntyvien vaarallisten jätteiden jätehuolto sekä maa- ja metsätaloudessa syntyvien vaarallisten jätteiden jätehuolto, mikäli vaarallisen jätteen määrä ei ole kohtuuton. Tuottajavastuunalaiset sähkö- ja elektroniikkaromu sekä paristot ja akut määrätään toimitettavaksi tuottajan järjestämään vastaanottoaikaan. Lääkejätteet puolestaan tulee toimittaa apteekkiin, joka on tehnyt niiden vastaanottamisesta sopimuksen kunnan tai kunnallisen jätelaitoksen kanssa. Muissa toiminnoissa, kuten sosiaali- ja terveyspalveluissa sekä kouluissa, syntyvät vaaralliset jätteet toimitetaan vastaanottajalle, jolla on lupa niiden vastaanottamiseen. Sama määräys koskee elinkeinotoiminnan harjoittajaa. Mikäli kyseessä on merkittävä erä vaarallista jätettä, tulee sen toimittamisesta sopia vastaanottajan kanssa. Tällöin vastaanottaja voi varautua suuren jättemäärän turvalliseen käsittelyyn ja varastointiin. Ilmoituksen kautta kunta tai kunnallinen jätelaitos voi myös velvoittaa toimittamaan maa- ja metsätaloudessa syntyvät vaarallista jätettä olevat merkittävät erät toimitettavaksi muualle, jos käsittely ei kunnan tai kunnan jätelaitoksen järjestelmissä ole mahdollista. Vaarallisen jätteen pakkaamisen osalta jätteasetuksessa on tarkat ohjeet, joihin näissä määräyksissä viitataan. Velvoittamalla alkuperäispakkauksen käyttämiseen pyritään varmistamaan vaarallisen jätteen asianmukainen pakkaaminen ja merkitseminen.

Vaarallisten jätteiden kerääminen kiinteistöllä

Vaarallisen jätteen keräyspaikkaa koskevat määräykset koskevat kaikkia toimijoita omakotikiinteistöjä lukuun

ottamatta, sillä ne liittyvät jätehuollon tekniseen järjestämiseen sekä turvallisuuteen. Pykälässä annetaan määräyksiä vaarallisten jätteiden säilyttämisestä turvallisesti asianmukaisissa astioissa. Lisäksi veloitetaan kiinteistön haltija tiedottamaan keräyspaikan käyttäjiä sen asianmukaisesta ja turvallisesta käytöstä. Tarkoituksena on, että vaarallisten jätteiden keräämisestä ei aiheudu haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle. Vaarallisten jätteiden keräyspaikan järjestämiseen liittyvät määräykset koskevat sekä asuin- että muita kiinteistöjä lukuun ottamatta omakotikiinteistöjä.

Erityisjätteet

Erityisjäte veloitetaan erotettavaksi muista jätteistä. Erityisjätteiden osalta määrätään niiden pakkaamisesta sekä merkitsemisestä niiden turvallisen käsittelyn varmistamiseksi.

Terveydenhuollon vaaralliset jätteet ja erityisjätteet

Terveydenhuollon erityisjäte on pakattava ja merkittävä kuten muukin erityisjäte eli kestäviin ja tiiviisiin pakkauksiin.

11 luku Muut määräykset

Tiedottamisvelvoite

Jotta varmistetaan kunnallisten jätehuoltomääräysten mukaisen jätehuollon toteutumisesta, määrätään kiinteistön haltijalle tiedottamisvelvollisuus jätehuoltomääräysten mukaisista velvoitteista kiinteistössä asuville tai sitä muuten käyttäville.

Jätehuoltomääräysten valvonta

Jätelain 24 §:ssä säädetään jätelain ja sen nojalla annettujen jätehuoltomääräysten valvonnasta. Valvontaviranomaisia ovat kunnan ympäristönsuojeluviranomainen sekä alueellinen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus). Jätelain mukaan jätehuoltomääräysten rikkomisesta annetaan ensin valvontamääräys lopettaa jätehuoltomääräysten vastainen toiminta ja vasta toiminnan toistuessa määrätään rangaistus. Valvontailmoitusta seuraava toimenpide voi olla toiminnasta riippuen jätelain 129 §:n mukainen uhkasakko, teettämishukka tai keskeyttämishukka.

Poikkeaminen jätehuoltomääräyksistä

Jätelain 91 §:n mukaan jätehuoltomääräyksissä määrätty viranomainen voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen jätehuoltomääräysten noudattamisesta päätöksessä mainituin perustein. Koska jätehuoltomääräykset ovat voimassa usean eri kunnan alueella ja alueella on useita ympäristönsuojeluviranomaisia, on poikkeuksen myöntävä viranomainen jätehuoltoviranomainen. Tällöin poikkeusten myöntämisessä voidaan helpommin noudattaa samoja periaatteita koko soveltamisalueella.

Voimaantulo

Voimaantulopykälään on kirjattu ajankohta, jolloin jätehuoltomääräykset tulevat voimaan ja jätehuoltomääräykset, jotka uusilla määräyksillä kumotaan.